

RAPORT O STANIE GMINY ZABÓR ZA ROK 2022

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
2. Informacje ogólne	4
2.1. Charakterystyka Gminy	4
2.2. Ludność.....	4
2.3. Strategia rozwoju Gminy Zabór.....	5
2.4. Gminna Ewidencja Zabytków	5
2.5. Program opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt.....	5
2.6. Strategia rozwiązywania problemów społecznych.....	6
2.7. Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii....	6
2.8. Program wspierania rodziny	6
2.9. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	7
2.10. Program profilaktyki raka szyjki macicy	7
2.11. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Zabór	7
2.12. Program współpracy Gminy Zabór z organizacjami pozarządowymi.....	7
2.13. Program „Aktywni Zaborzanie 50+”	9
3. Realizacja uchwał rady gminy	9
4. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi	12
4.1. Współpraca międzynarodowa.....	12
4.2. Inne formy współdziałania	12
4.3. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Między Odrą a Bobrem	12
4.4. Stowarzyszenie Odra dla Turystów	12
4.5. Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego	12
4.6. Zielonogórski Związek Powiatowo-Gminny	13
4.7. Stowarzyszenie Gmin Rzeczypospolitej Polskiej „Euroregion Sprewa-Nysa – Bóbr”	13
5. Finanse Gminy	13
5.1. Budżet Gminy.....	13
5.2. Dochody Gminy	14
5.3. Wydatki Gminy.....	15
5.4. Inwestycje.....	16
5.5. Fundusz Sołecki	17
5.6. Zadłużenie gminy	18
6. Ład przestrzenny	18
6.1. Studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania gminy.....	18

6.2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	19
6.3. Decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego.....	19
7. Mienie komunalne	19
7.1. Zasób Nieruchomości Gruntowych.....	19
7.2. Formy władania gruntami.....	20
7.4. Budynki i lokale.....	20
7.5. Gospodarka mieszkaniowa i lokalowa.....	21
7.6. Gospodarka wodno-ściekowa	22
7.6.1. Woda.....	22
7.6.2 Ścieki	22
7.7. Gospodarka Odpadami	23
7.8. Utrzymanie dróg.....	24
7.9. Oświetlenie drogowe.....	25
8. Pomoc społeczna.....	25
9. Oświata i Wychowanie	26
9.1. Wychowanie przedszkolne.....	26
9.2. Obowiązek szkolny	27
9.3. Kadra pedagogiczna	29
9.4. Stypendium Wójta.....	29
9.5. Dowozy do szkół.....	29
10. Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3	29
11.1. Gminna Biblioteka Publiczna w Zaborze.....	29
11.2. Inni organizatorzy przedsięwzięć kulturalnych.....	31
12. Sport, rekreacja i turystyka	31
13. Ochrona zdrowia.....	32
14. Bezpieczeństwo publiczne.....	33
14. Ochrona Przeciwpożarowa	35
15. Aktywność obywatelska	36
16. Zakończenie.....	37

1. Wprowadzenie

Szanowni Państwo!

Przedstawiam Państwu Raport o stanie Gminy Zabór za rok 2022. Dokument stanowi podsumowanie działalności Wójta Gminy Zabór, w szczególności realizację polityk, programów, strategii, uchwał rady gminy i innych przedsięwzięć podejmowanych w roku 2022.

Rok 2022, podobnie jak poprzedni, nie należał do najłatwiejszych, gdyż nasza wspólnota samorządowa funkcjonowała w trudnych warunkach epidemii wirusa SARS-CoV-2 oraz realizowała szereg zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa. Jednakże, pomimo tych trudności, udało się pozyskać środki zewnętrzne na realizację zadań inwestycyjnych i projektów społecznych służących poprawie jakości życia Mieszkańców naszej Gminy.

Raport, który Państwo otrzymujecie, został przygotowany na podstawie danych znajdujących się w Urzędzie Gminy Zabór oraz na podstawie przedłożonych informacji przez kierowników jednostek organizacyjnych Gminy.

Opracowanie, które Państwu przedstawiam może być doskonałym narzędziem dla wzmocnienia i rozwoju lokalnej demokracji, okazją do debaty o potrzebach i kierunkach rozwoju Gminy Zabór oraz o środkach i sposobach osiągnięcia zamierzonych celów. Dokument ten jest podsumowaniem naszej wspólnej pracy w roku 2022. Serdecznie zapraszam do lektury.

Wójt Gminy Zabór

/-/ Robert Sidoruk

2. Informacje ogólne

2.1. Charakterystyka Gminy

Gmina Zabór położona jest w zachodniej Polsce, w województwie lubuskim. Zajmuje powierzchnię 9 338 hektarów. Pod względem geograficznym zlokalizowana jest we wschodniej części makroregionu Wzniesień Zielonogórskich, w obrębie mezoregionu określanego jako Wał Zielonogórski. Stanowi on wzniesienie glaciektoniczne (spiętrzone przez nasuwający się lodowiec), zbudowane z zaburzonych skał trzeciorzędowych. W północnej i wschodniej części gminy płaska dolina rzeki Odry położona jest na wysokości od 52 do 60 m n.p.m. Z kolei rejon miejscowości Łaz, Przytok, Droszków, Miłsko, Dąbrowa położone są na łagodnie pagórkowatym terenie wznoszącym się na wysokość od 85 do 151 m n.p.m. Urozmaicone ukształtowanie terenu nie tylko podnosi walory estetyczne krajobrazu i sprzyja rozwojowi turystyki, ale wpływa też na atrakcyjność tego regionu np. pod kątem uprawy winorośli. Szczególnym zainteresowaniem cieszą się wśród lokalnych winiarzy południowe stoki na granicy miejscowości Łaz i Zabór, gdzie funkcjonuje Lubuskie Centrum Winiarstwa z największą w kraju - 35 hektarową winnicą.

Od zachodu gmina graniczy z głównym ośrodkiem gospodarczym i administracyjnym w południowej części województwa lubuskiego jakim jest Zielona Góra. Północną i wschodnią granicę gminy wyznacza rzeka Odra. Na jej drugim brzegu leżą tereny gmin Trzebiechów (w kierunku północnym) i Bojadła (w kierunku wschodnim). Od południa Gmina Zabór graniczy z gminą Otyń należącą do powiatu nowosolskiego. Z kronikarskiego obowiązku należy wspomnieć też o granicy z gminą Sulechów, której długość nie przekracza jednak 500 m. Z Zaboru do centrum Zielonej Góry jest nieco ponad 15 km, ale Droszków czy Przytok praktycznie przylegają do granic miasta (wytyczonych po ich rozszerzeniu z początkiem 2015 roku).

Silne powiązania gminy z miastem znajdują swój wyraz w licznych funkcjach jakie miasto pełni w stosunku do mieszkańców Gminy Zabór. Dotyczą one administracji, gospodarki, sfery społecznej, kultury, sportu, rekreacji i innych. W wielu wypadkach mieszkańcy Gminy Zabór znajdują zatrudnienie w zlokalizowanych na terenie miasta zakładach, biurach i punktach usługowych, ale także korzystają z placówek służby zdrowia, oświaty, obiektów sportowych czy sklepów i galerii. Zarówno bliska obecność Zielonej Góry, jak i położenie wzdłuż lewego brzegu rzeki Odry odgrywają szczególnie istotną rolę dla rozwoju gminy. Oddziaływanie tych dwóch elementów ma kluczowe znaczenie dla kształtowania uwarunkowań społeczno-gospodarczych, a w przypadku rzeki również warunków naturalnych.

2.2. Ludność

Na dzień 31 grudnia 2022r. liczba mieszkańców Gminy Zabór wynosiła 4.408 osób, w tym 2257 kobiet i 2151 mężczyzn. Liczba mieszkańców z roku na rok rośnie i w porównaniu do roku 2021 zwiększyła się o 108 osób.

W 2022 roku w gminie przyrost naturalny był ujemny. Ogółem urodziło się 31 osób, w tym 19 dziewczynek i 12 chłopców. Zmarło 37 osób, w tym 18 kobiet i 19 mężczyzn. Liczbę mieszkańców z podziałem na poszczególne miejscowości na koniec 2021 i 2022 określa tabela Nr 1.

Tabela 1. Liczba mieszkańców z podziałem na poszczególne miejscowości na koniec 2021 i 2022 roku

I.p.	Miejscowość	Rok 2021	Rok 2022
1	Czarna	162	167
2	Dąbrowa	127	125
3	Droszków	1348	1412
4	Łaz	306	311
5	Wieloblota	67	65
6	Miłsko	340	344
7	Tarnawa	142	139
8	Mielno	18	17
9	Przytok	806	832
10	Przytoczki	1	1
11	Rajewo	10	10
12	Zabór	954	967
13	Proczki	19	18
	RAZEM	4300	4408

2.3.Strategia rozwoju Gminy Zabór

Strategia rozwoju Gminy Zabór na lata 2015-2023 została uchwalona uchwałą Rady Gminy Zabór nr XIII.84.2015 w dniu 16 grudnia 2015r. W Strategii.....określono m.in. 8 celów strategicznych. Dla każdego z celów strategicznych wyznaczono cele operacyjne, jakie stawia sobie Gmina Zabór w perspektywie roku 2023 oraz zidentyfikowano zadania, których realizacja pozwala na osiągnięcie założonych celów. Na potrzeby niniejszego raportu w opracowaniu wyszczególniono jedynie cele, które zostały osiągnięte w roku 2022. Wykaz zrealizowanych zadań zawiera tabela Nr 2.

Tabela 2. Wykaz celów i zadań zrealizowanych w roku 2022

L.p.	Określenie celu	Zrealizowane zadania
1	Cel 1.Wzmocnienie powiązań gospodarczych i społecznych z pobliskim ośrodkiem miejskim.	Realizacja wspólnych zadań jako członek Lubuskiego Trójmiasta. Wspólna organizacja publicznego transportu zbiorowego w ramach Związku Komunikacji Powiatowej.
2	Cel 5. Poprawa dostępności do podstawowych usług publicznych poprzez rozbudowę i modernizację ogólnodostępnej infrastruktury.	Wykaz zadań zrealizowanych w ramach: modernizacji, budowy i przebudowy infrastruktury drogowej, gospodarki wodno-ściekowej, określono w części 5.Finanse gminy, w dziale 5.4 Inwestycje
3	Cel 6.Podniesienie poziomu życia mieszkańców poprzez wzrost ilości świadczonych usług publicznych i poprawę jakości tych usług.	Modernizacja boiska wielofunkcyjnego w Zaborze (ORLIK)
4	Cel 7. Wzmocnienie lokalnych więzi społecznych i poczucia przynależności do gminy.	Organizację imprez społeczno-kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych przez organizacje pozarządowe, sołectwa określono w dziale 11. Kultura i dziale 16. Aktywność obywatelska
5	Cel 8.Utrzymanie wysokiej czystości środowiska naturalnego gminy i ładu przestrzennego jej terenów, na poziomie budującym atrakcyjność osadniczą i turystyczną	W ramach posiadanych możliwości finansowych i kadrowych a także z wykorzystaniem usług zewnętrznych gmina realizowała na bieżąco zadania w zakresie utrzymania czystości i porządku terenów zieleni na terenie gminy.

W dniu 23 czerwca 2022r Rada Gminy Zabór podjęła uchwałę Nr XL.268.2022 w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Zabór na lata 2023-2031, w tym trybu konsultacji, która stanowiła podstawę do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Zabór do roku 2031.

2.4. Gminna Ewidencja Zabytków

Pomimo iż Gmina nie posiada Programu ochrony zabytków, zadania w zakresie ich ochrony realizuje poprzez Gminną Ewidencję Zabytków. Obowiązek prowadzenia ewidencji wynika z ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Gminna ewidencja zabytków na terenie Gminy Zabór została przyjęta Zarządzeniem NR 0050.75.2015 Wójta Gminy Zabór z dnia 29 grudnia 2015 r. Ewidencja jest prowadzona w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy, w której ujęte są: zabytki nieruchome wpisane do rejestru, zabytki nieruchome znajdujące się w ewidencji zabytków, obszary ruralistyczne, stanowiska archeologiczne, aleje drzew. Z uwagi na obszerność materiału, z gminną ewidencją zabytków można zapoznać się w urzędzie gminy na stanowisku ds. infrastruktury technicznej.

Obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków są uwzględniane przy sporządzaniu zmian studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, przy opracowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy.

2.5.Program opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Zabór na rok 2022 został uchwalony w dniu 24 marca 2022 roku uchwałą Rady Gminy Zabór Nr XXXVI.244.2022.

Na realizację Programu opieki nad bezdomnymi zwierzętami w 2022 roku wydano środki w łącznej wysokości 44 263,99 zł. Środki te przeznaczono na leczenie zwierząt (zakup leków, usługi weterynaryjne), opłatę roczną za

gotowość przyjęcia zwierząt do schroniska, zakup karmy i akcesoriów zwierzęcych, zapewnienie miejsca zwierzętom gospodarskim w gospodarstwie rolnym.

2.6. Strategia rozwiązywania problemów społecznych

Strategia rozwiązywania problemów społecznych została uchwalona w dniu 29 grudnia 2017r. Uchwałą Nr XXIX.214.2017 Rady Gminy Zabór w celu zapobiegania marginalizacji i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz doprowadzenia do usamodzielnienia osób, rodzin, grup społecznych, społeczności lokalnych oraz wyposażenie w narzędzia umożliwiające samodzielne radzenie sobie z problemami i potrzebami. Ważne jest zapewnienie bezrobotnym pracy w różnych formach: roboty publiczne, prace interwencyjne, prace społeczno-użyteczne. Konieczne jest wyrównywanie szans różnych grup społecznych w tym osób niepełnosprawnych, kobiet, ludzi młodych i długotrwale bezrobotnych. Realizacja strategii jest uzależniona od stopnia zaangażowania w sprawy rozwiązywania problemów społecznych władz Gminy, społeczności lokalnej, instytucji gminnych i powiatowych oraz organizacji pozarządowych. W roku 2022 cele określone w Strategii realizowano w następujących obszarach: 1) pomoc społeczna, polityka prorodzinna oraz jakość zamieszkiwania; 2) rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii, zapobieganie przemoc domowej; 3) edukacja publiczna; 4) ochrona zdrowia

2.7. Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Zabór podjęty został na 2022 i 2023 rok, uchwałą nr XXVI.243.2022 Rady Gminy Zabór z dnia 24 marca 2022r. Celem programu jest zmniejszenie zjawiska alkoholizmu, występowania narkomanii oraz zapobieganie spożywaniu alkoholu i używania innych substancji psychoaktywnych przez dzieci, młodzież, zwiększenie pomocy osobom uzależnionym, rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkotykowe oraz przemoc.

W ramach Programu działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA), której zadaniem jest zobowiązanie zgłoszonych osób do podjęcia leczenia odwykowego. Komisja opiniuje zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz przeprowadza kontrole w punktach sprzedaży, przeprowadza także rozmowy z osobami nadużywającymi alkoholu w celu motywowania ich do leczenia oraz z członkami rodzin borykającymi się z problemami alkoholowymi swoich bliskich.

W roku 2022 realizowano programy terapeutyczne i edukacyjne dla osób uzależnionych oraz sprawców przemocy domowej organizowane przez PCPR w Zielonej Górze. Motywowano do uczestnictwa w terapii uzależnień prowadzonej przez Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia lub Lubuski Ośrodek Profilaktyki Terapii Uzależnień i Współuzależnienia. Działał Punkt Konsultacyjny w Droszkowie oraz w Zaborze. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zajmowała się realizacją zadań związanych z zobowiązaniem do podjęcia leczenia odwykowego. Oferowana i polecana była również pomoc psychoterapeutyczna i psychologiczna na terenie gminy Zabór. Funkcjonowały trzy placówki wsparcia dziennego, w Zaborze, Przytoku oraz Droszkowie. Na realizację Programu Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2022 wydatkowano z budżetu gminy kwotę 103 559 zł.

2.8. Program wspierania rodziny

Program wspierania rodziny został uchwalony 16 grudnia 2019r. na lata 2020-2022, w celu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w procesie przywracania zdolności rodziny do prawidłowego funkcjonowania w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. W roku 2022 do sądu na bieżąco w razie potrzeby były składane wnioski o wgląd w sytuację rodzin. Zarówno do prokuratury jak i do sądu przekazywano na bieżąco opinie odnośnie sytuacji w rodzinach problemowych lub objętych nadzorem kuratora sądowego. W ramach programu opieką asystenta rodziny objętych było w trakcie roku 10 rodzin dysfunkcyjnych. Z rodzinami pracował asystent rodziny.

2.9. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ofiar Przemocy w rodzinie na lata 2018-2022 uchwalony uchwałą nr XXVIII.209.2017 Rady Gminy Zabór w dniu 16 listopada 2017r. w celu przeciwdziałania i zmniejszenia zjawiska przemocy w rodzinie, zapewnienia ochrony jej ofiarom oraz skutecznego oddziaływania na jej sprawców. Program realizowany jest przez zespół Interdyscyplinarny, którego zadaniem jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Zespół odbywał spotkania, podczas których omawiał sytuacje występowania przemocy domowej w środowiskach objętych dozorem kuratora, w których potencjalnie mogła występować przemoc. Podejmował decyzje i wypracowywał koncepcje przeciwdziałania przemocy i niwelowania jej skutków. Łącznie w 2022r. wszczęto w 11 przypadkach procedurę Niebieskiej Karty. 4 NK założone przez pomoc społeczną, 5 policję, 2 oświatę. Utworzono w tym celu 12 grup roboczych, które obradowały na 43 posiedzeniach.

2.10. Program profilaktyki raka szyjki macicy

Program realizowany jest od 2009r. w celu zapobiegania zachorowalności na raka szyjki macicy wśród dziewcząt, mieszanek gminy, w danym roku kończących 13 lat. W 2022 roku program objął rocznik 2009. Do programu rodzice zgłosili 9 dziewcząt. Na realizację tego zadania wydatkowano kwotę 5570 zł.

2.11. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Zabór

Wieloletni programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy na lata 2019-2023 uchwalono uchwałą Nr VI.26.2019 Rady Gminy Zabór w dniu 28 marca 2019 r. Program został opracowany zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001r. o ochronie praw lokatorów mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego. Zakres rzeczowy Programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Zabór w roku 2022 w stosunku do roku 2021 nie uległ zmianie.

2.12. Program współpracy Gminy Zabór z organizacjami pozarządowymi

Program współpracy z organizacjami pozarządowymi na rok 2022 uchwalono uchwałą Nr XXXII.219.2021 Rady Gminy Zabór z dnia 18 listopada 2021 r. Na realizację programu w roku 2022 zaplanowano środki w łącznej wysokości 166 100,00 zł, o 39 100 zł więcej w stosunku do roku 2021. Ze środków zaplanowanych w roku 2022 skorzystało 17 organizacji pozarządowych: Gminny Klub Piłki Nożnej Liwno, Fundacja Sportowa Sokół, Lubuskie Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, PZW Zabór, Stowarzyszenie Miłośników Czarnej, Stowarzyszenie Miłośników Droszkowa, Koło Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Zaborze, Stowarzyszenie Oświatowe „Przyjazna Szkoła”, Stowarzyszenie Za Borem, Fundacja Pro Arte VIVO, Apis Fundacja, Klub Ju-Jitsu „TORA”, Koło Gospodyń Wiejskich w Zaborze, Koło Gospodyń Wiejskich w Czarnej, Stowarzyszenie Wokół Kultury, Stowarzyszenie „Pasja w drewnie”, Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych Gminy Zabór. Zakresy zadań oraz kwoty przeznaczone na ich realizację przedstawia tabela Nr 3.

Tabela 3. Zakresów zadań i wartości przeznaczonych na ich realizację przez organizacje w 2022r.

Lp.	Zakresy zadań priorytetowych	Uszczegółowienie zakresu zadań priorytetowych	Przeznaczona kwota w zł
1	Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu	1) Prowadzenie rozgrywek piłkarskich dla młodzieży i osób dorosłych	18 000
		2) Prowadzenie zajęć piłkarskich drużyny Juniorów	16 241,40
		3) Organizacja zawodów wędkarskich z okazji Dnia dziecka w Zaborze	1 800
		4) Organizacja PÓLMARATONU w Przytoku	5 000
		5) Organizacja obozów i udział w turniejach z zakresu Ju-Jitsu	9 000
2	Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego	1) Organizacja eko-zajęć plastycznych dla dzieci i młodzieży	2 000
		2) Organizacja akcji ekologicznych w miejscowości Czarna	500
3	Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym	1) Organizacja czasu wolnego seniorom z Gminy Zabór	7 466,63
		2) Organizacja czasu wolnego seniorom w miejscowości Droszków	3 000

		3) Organizacja czasu wolnego seniorom w miejscowości Czarna	2 500
		4) Organizacja przedsięwzięć turystyczno-krajoznawczych seniorom z gminy Zabór	3 000
4	Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych	1) Organizacja czasu wolnego osobom niepełnosprawnym	1 800
		2) Organizacja zajęć psychoruchowych oraz usprawniających	3 500
5	Kultura, sztuka i ochrona dziedzictwa narodowego	1) Organizacja koncertów muzyki dawnej	4 000
		2) Organizacja teatralnych przedstawień plenerowych w Droszkowie	4 000
		3) Organizacja koncertów poezji śpiewanej	4 000
		4) Wsparcie III Gminnego Pleneru Rzeźbiarskiego w Czarnej	2 500
		5) Wsparcie organizacji warsztatów wokalnych i koncertów muzycznych	9 000
		6) Udział w festiwalach teatralnych	5 313,14
6	Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych	1) Organizacja warsztatów międzypokoleniowych w Czarnej	2 000
		2) Organizacja przedsięwzięć mających na celu kultywowanie tradycji w Zaborze	4 500
		3) Organizacja sportowego turnieju dla Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych	1 000
8	Turystyka i krajoznawstwo	1) Organizacja przedsięwzięć ekologicznych oraz promocja walorów turystycznych gminy Zabór	3 000
		2) Organizacja międzypokoleniowej wycieczki turystyczno-krajoznawczej	4 500
		3) Podejmowanie działań na rzecz rozwoju sieci szlaków turystycznych i oznakowania turystycznego gminy Zabór	3 500
9	Działalność wspomagająca rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz rozpowszechnianie nowych rozwiązań technicznych w praktyce gospodarczej	1) Organizacja warsztatów komputerowych dla dzieci i młodzieży	7 000
10	Nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania	1) Organizacja warsztatów artystyczno-plastycznych, konkursów plastycznych	3 000
		2) Organizacja zajęć z zakresu integracji sensorycznej dla dzieci	3 500
		3) Organizacja przedsięwzięć edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa dzieci i młodzieży	2 000
11	Przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym	1) Organizacja zimowego wypoczynku dla dzieci z Gminy Zabór	2 500
		2) Organizacja letniego wypoczynku dla dzieci z Gminy Zabór	2 500
		3) Organizacja zajęć edukacyjno-turystyczno-kulturowych dzieciom i młodzieży z Gminy Zabór	1 500
		4) Organizacja zajęć rozwijających zainteresowania uczniów w Droszkowie	3 000
		5) Organizacja przedsięwzięć turystyczno-edukacyjnych dzieciom i młodzieży z Gminy Zabór	3 000
12	Działalność na rzecz dzieci i młodzieży	1) Organizacja zimowych zajęć integracyjnych dla dzieci	1 800
RAZEM			150 921,17

2.13. Program „Aktywni Zaborzanie 50+”

Program „Aktywni Zaborzanie 50+” został uchwalony 27 września 2019r. Uchwałą Nr X.63.2019 Rady Gminy Zabór. Program adresowany jest do osób, które ukończyły 50 rok życia, zamieszkałych na terenie Gminy Zabór i ma na celu zwiększenie dostępności do różnego rodzaju usług i dóbr, wspieranie i wzmocnienie aktywności społecznej oraz poprawę jakości życia.

Potwierdzeniem uczestnictwa w Programie jest posiadanie Karty „Zaborzanka 50+” uprawniającej do korzystania ze stałych, tymczasowych, świątecznych lub okazjonalnych zniżek oferowanych przez podmioty biorące udział w Programie. W roku 2021 z uwagi na trwającą pandemię, wydano tylko 10 kart, a w 2022 roku wydano 8 kart.

3. Realizacja uchwał rady gminy

W roku 2022 Rada Gminy Zabór podjęła 77 uchwały, z czego 29 stanowiły przepisy prawa miejscowego i podlegały publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego. Zestawienie szczegółowe realizacji uchwał Rady Gminy Zabór podjętych w 2022r. przedstawia tabela Nr 4

Tabela 4. Szczegółowe zestawienie realizacji uchwał Rady Gminy w Zaborze podjętych w 2021r.

Lp.	Nr uchwały data podjęcia	Uchwały w sprawach	Informacja o stanie realizacji
1.	XXXV.235.2022 17.02.2022r.	Uchwalenia planu pracy Rady Gminy Zabór na rok 2022	Zrealizowana
2.	XXXV.236.2022 17.02.2022r.	Uchwalenia planu pracy Komisji Rewizyjnej	Zrealizowana
3.	XXXV.237.2022 17.02.2022r.	Zmiany uchwały budżetowej Gminy Zabór na rok 2022	Zrealizowana
4.	XXXV.238.2022 17.02.2022r.	Zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Zabór na lata 2022/2023	W trakcie realizacji
5.	XXXV.239.2022 17.02.2022r.	Udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Zielonogórskiemu	Zrealizowana
6.	XXXV.240.2022 17.02.2022r.	Zaciągnięcia kredytu długoterminowego	Zrealizowana
7.	XXXV.241.2022 17.02.2022r.	Wyrażenia zgody na udzielenie dotacji w wysokości wyższej niż określona w art.17 ust.1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, dla niepublicznych przedszkoli niebędących przedszkolami specjalnymi	Zrealizowana
8.	XXXV.242.2022 17.02.2022r.	Przystąpienia Gminy Zabór do realizacji Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022	Zrealizowana
9.	XXXVI.243.22 24.03.2022r.	Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Zabór na rok 2022 i 2023	W trakcie realizacji
10.	XXXVI.244.22 24.03.2022r.	Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt	Zrealizowana
11.	XXXVI.245.22 24.03.2022r.	Nadania nazw ulicom w miejscowości Droszków	Zrealizowana
12.	XXXVI.246.22 24.03.2022r.	Wyrażenia zgody na nieodpłatne nabycie w formie darowizny przez Gminę Zabór nieruchomości położonej w miejscowości Droszków	Zrealizowana
13.	XXXVI.247.22 24.03.2022r.	Zaliczenia dróg do kategorii dróg gminnych	Zrealizowana
14.	XXXVI.248.22 24.03.2022r.	Udzielenia pomocy finansowej Województwu Lubuskiemu	Zrealizowana
15.	XXXVI.249.22 24.03.2022r.	Udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Zielonogórskiemu	Zrealizowana
16.	XXXVI.250.22 24.03.2022r.	Udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Zielonogórskiemu na zadania bieżące związane z zatrudnieniem Powiatowego Konserwatora Zabytków	Zrealizowana
17.	XXXVI.251.22 24.03.2022r.	Zarządzenia poboru podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego od osób fizycznych w drodze inkasa, określenie inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso	Zrealizowana
18.	XXXVI.252.22	Zmiany uchwały budżetowej Gminy Zabór na rok 2022	Zrealizowana

	24.03.2022r.		
19.	XXXVI.253.22 24.03.2022r.	Zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Zabór na lata 2022/2034	W trakcie realizacji
20.	XXXVI.254.22 24.03.2022r.	Współdziałania z innymi gminami w zakresie opracowania Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Zielonogórsko-Nowosolskiego Obszaru Funkcjonalnego	W trakcie realizacji
21.	XXXVI.255.22 24.03.2022r.	Zmiany uchwały Rady Gminy Zabór w zakresie planu pracy Komisji Rewizyjnej	Zrealizowana
22.	XXXVII.256.22 31.03.2022r.	Zmiany uchwały w sprawie określenia wysokości stawek oraz zwolnień od podatku od nieruchomości na rok 2022	Zrealizowana
23.	XXXVIII.257.22 04.04.2022r.	Upoważnienia Wójta Gminy Zabór do dokonywania zmian w planie dochodów i wydatków budżetu Gminy Zabór w celu realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy	Zrealizowana
24.	XXXVII.258.22 04.04.2022r.	Określenia zakresu pomocy obywatelom Ukrainy	Zrealizowana
25.	XXXIX.259.22 28.04.2022r.	Przyjęcia rezygnacji z członkostwa w Komisji Skarg, Wniosków i Petycji	Zrealizowana
26.	XXXIX.260.22 28.04.2022r.	Wyboru stałych komisji Rady Gminy Zabór	Zrealizowana
27.	XXXIX.261.22 28.04.2022r.	Zmiany uchwały budżetowej Gminy Zabór na rok 2022	Zrealizowana
28.	XXXIX.262.22 28.04.2022r.	Zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Zabór na lata 2022/2034	W trakcie realizacji
29.	XXXIX.263.22 28.04.2022r.	Ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych w Zaborze uczestniczącym w działaniu ratowniczym lub szkoleniu pożarniczym	W trakcie realizacji
30.	XXXIX.264.22 28.04.2022r.	Przywołania Wójta Gminy Zabór do realizacji uchwały Nr XVI.107.2020 Rady Gminy Zabór z dnia 05 marca 2020r. w sprawie rezolucja wzywająca Wójta Gminy Zabór do realizacji zadania pn. „Opracowanie dokumentacji na budowę drogi w miejscowości Zabór Os.Lido w trybie ZRID” oraz tejże drogi w zakresie od drogi wojewódzkiej 282 do zabudowań Os Lido oraz zobowiązania i upoważnienia Przewodniczącego Rady Gminy do bezzwłocznego powiadomienia Wojewody Województwa Lubuskiego i Nadleśniczego Nadleśnictwa Przytok o działaniach wójta niezgodnych z uchwałami rady	Nie zrealizowano
31.	XL.265.2022 23.06.2022r.	Średniej ceny jednostki paliwa na terenie Gminy Zabór	W trakcie realizacji
32.	XL.266.2022 23.06.2022r.	Zarządzenia poboru podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego od osób fizycznych w drodze in kasa, określenie inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso	Zrealizowana
33.	XL.267.2022 23.06.2022r.	Wyznaczenia miejsca do prowadzenia handlu w piątki i soboty przez rolników i ich domowników oraz wprowadzenia regulaminu określającego zasady prowadzenia handlu	W trakcie realizacji
34.	XL.268.2022 23.06.2022r.	Określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Zabór na lata 2023/2031, w tym trybu konsultacji	W trakcie realizacji
35.	XL.269.2022 23.06.2022r.	Zmiany uchwały budżetowej Gminy Zabór na rok 2022	Zrealizowana
36.	XL.270.2022 23.06.2022r.	Zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Zabór na lata 2022/2034	W trakcie realizacji
37.	XL.271.2022 23.06.2022r.	Zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu za 2021r.	Zrealizowana
38.	XL.272.2022 23.06.2022r.	Udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy za rok 2021	Zrealizowana
39.	XLI.273.2022 18.07.2022r.	Zmiany uchwały budżetowej Gminy Zabór na rok 2022	Zrealizowana
40.	XLI.274.2022 18.07.2022r.	Zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Zabór na lata 2022/2023	W trakcie realizacji
41.	XLI.275.2022 18.07.2022r.	Zarządzenia poboru podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego od osób fizycznych w drodze inkasa, określenie inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso	Zrealizowana
42.	XLI.276.2022 18.07.2022r.	Zmiany uchwały w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych na rok 2022	Zrealizowana
43.	XLII.277.2022 11.08.2022r.	Zmiany uchwały budżetowej Gminy Zabór na rok 2022	Zrealizowana
44.	XLII.278.2022 11.08.2022r.	Zmiany uchwały w sprawie zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin nauczycielom, którym powierzono stanowiska	Zrealizowano

		kierownicze w szkołach oraz określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych nauczycieli specjalistów	
45.	XLII.279.2022 11.08.2022r.	Wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy dzierżawy na okres powyżej 3 lat z dotychczasowym dzierżawcą oraz wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy dzierżawy	Zrealizowana
46.	XLIII.280.2022 15.09.2022r.	Zmiany uchwały w sprawie wysokości opłat z tytułu korzystania z Klubu Dziecięcego w Zaborze	Zrealizowana
47.	XLIII.281.2022 15.09.2022r.	Zawarcia kolejnej umowy najmu na okres powyżej 3 lat z dotychczasowym najemcą oraz wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy	Zrealizowana
48.	XLIII.282.2022 15.09.2022r.	Zmiany uchwały w sprawie uchwalenia Strategii Rozwoju Gminy Zabór na lata 2015/2023	Zrealizowano
49.	XLIII.283.2022 15.09.2022r.	Zmiany uchwały w sprawie regulaminu wynagradzania nauczycieli w szkołach i przedszkolach prowadzonych przez Gminę Zabór	Zrealizowano
50.	XLIII.284.2022 15.09.2022r.	Zmiany uchwały budżetowej Gminy Zabór na rok 2022	Zrealizowana
51.	XLIII.285.2022 15.09.2022r.	Zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Zabór na lata 2022/2034	W trakcie realizacji
52.	XLIII.286.2022 15.09.2022r.	Rozpatrzenia skargi na działalność Wójta Gminy Zabór	Zrealizowano
53.	XLIII.287.2022 15.09.2022r.	Zarządzenia poboru podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego od osób fizycznych w drodze inkasa, określenie inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso	Zrealizowana
54.	XLIII.288.2022 15.09.2022r.	Zgody na nieodpłatne nabycie nieruchomości oznaczonej numerem ewidencyjnym działki 640, obręb Zabór, Gmina Zabór z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	Zrealizowano (brak zgody KOWR na ponowne nieodpłatne nabycie nieruchomości)
55.	XLIV.289.2022 13.10.2022r.	Zmiany uchwały budżetowej Gminy Zabór na rok 2022	Zrealizowana
56.	XLIV.290.2022 13.10.2022r.	Zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Zabór na lata 2022/2034	W trakcie realizacji
57.	XLV.291.2022 24.11.2022r.	Zmiany uchwały budżetowej Gminy Zabór na rok 2022	Zrealizowana
58.	XLV.292.2022 24.11.2022r.	Zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Zabór na lata 2022/20234	W trakcie realizacji
59.	XLV.293.2022 24.11.2022r.	Określenia wysokości stawek oraz zwolnień w podatku od nieruchomości na rok 2023	W trakcie realizacji
60.	XLV.294.2022 24.11.2022r.	Określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych	W trakcie realizacji
61.	XLV.295.2022 24.11.2022r.	Wyrażenia zgody na udzielenie dotacji w wysokości wyższej niż określona w art.17 ust.1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, dla niepublicznych przedszkoli niebędących przedszkolami specjalnymi	W trakcie realizacji
62.	XLV.296.2022 14.11.2022r.	Programu współpracy Gminy Zabór z organizacjami pozarządowymi na rok 2023	W trakcie realizacji
63.	XLV.297.2022 14.11.2022r.	Regulaminu wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w szkołach, przedszkolach prowadzonych przez Gminę Zabór	W trakcie realizacji
64.	XLV.298.2022 24.11.2022r.	Wysokości opłat z tytułu korzystania z Klubu Dziecięcego w Zaborze	W trakcie realizacji
65.	XLV.299.2022 24.11.2022r.	Stawki za 1 kilometr przebiegu pojazdu uwzględnianej przy obliczaniu zwrotu kosztów przewozu dzieci, młodzieży, uczniów oraz rodziców	W trakcie realizacji
66.	XLV.300.2022 24.11.2022r.	Ustalenia opłat za korzystanie z cmentarzy komunalnych na terenie Gminy Zabór	W trakcie realizacji
67.	XLV.301.2022 24.11.2022r.	Wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy dzierżawy na okres powyżej 3 lat z dotychczasowym dzierżawcą oraz wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy dzierżawy	Zrealizowana
68.	XLVII.302.2022 22.12.2022r.	Rozpatrzeni skargi na działalność Wójta Gminy	Zrealizowana
69.	XLVII.303.2022 22.12.2022r.	Przyjęcia rezygnacji z członkostwa w Komisji Skarg, Wniosków i Petycji	Zrealizowana
70.	XLVII.304.2022	Szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne	W trakcie

	22.12.2022r.	usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania	realizacji
71.	XLVII.305.2022 22.12.2022r.	Przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023/2027 w Gminie Zabór	W trakcie realizacji
72.	XLVII.306.2022 22.12.2022r.	Przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023/2025 w Gminie Zabór	W trakcie realizacji
73.	XLVII.307.2022 22.12.2022r.	Zmiany uchwały budżetowej Gminy Zabór na rok 2022	Zrealizowana
74.	XLVII.308.2022 22.12.2022r.	Zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Zabór na lata 2022/2034	Zrealizowana
75.	XLVII.309.2022 22.12.2022r.	Ustalenia wykazu wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego 2022 oraz planu finansowego tych wydatków	Zrealizowana
76.	XLVII.310.2022 22.12.2022r.	Uchwalenia budżetu Gminy Zabór na rok 2023	W trakcie realizacji
77.	XLVII.311.2022 22.12.2022r.	Uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Zabór na lata 2023/2035	W trakcie realizacji

4. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi

4.1. Współpraca międzynarodowa

Z powodu Pandemii COVID oraz sytuacji związanej z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa, kontynuacja rozpoczętej w 2017 roku współpracy z Gminą partnerską Neuttrebbin w 2022r ograniczała się do spotkań roboczych, podczas których była ustalana dalsza współpraca na rok 2023.

4.2. Inne formy współdziałania

Gmina Zabór jest członkiem organizacji i stowarzyszeń skupiających samorządy o lokalnym oraz regionalnym zasięgu, których cele służą wspieraniu idei samorządu terytorialnego oraz rozwojowi Gminy Zabór.

4.3. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Między Odrą a Bobrem

Gmina Zabór, będąc członkiem Lokalnej Grupy Działania Między Odrą a Bobrem i realizując założenia Lokalnej Strategii Rozwoju w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” z wyłączeniem projektów grantowych oraz operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 na podstawie zawartej umowy o dofinansowanie z dnia 23.03.2022 r. z Samorządem Województwa Lubuskiego zaplanowała w budżecie Gminy Zabór na 2023 rok realizację zadania pn.: „Budowa skateparku w m. Droszków w gminie Zabór”. Szacowany koszt inwestycji wynosi 400 tys. zł, przy dofinansowaniu na poziomie 127 tys. zł.

4.4. Stowarzyszenie Odra dla Turystów

Uchwałą Rady Gminy Zabór z dnia 24 czerwca 2015r. Gmina Zabór przystąpiła do stowarzyszenia pod nazwą „Stowarzyszenie Odra dla turystów”. Stowarzyszenie jest dobrowolną organizacją Gmin propagującą rozwój turystyki Doliny Odry. W związku z trwającą Pandemią w 2020r. Stowarzyszenie zawiesiło swoją działalność, aby nie ponosić kosztów związanych z utrzymaniem pracowników. W roku 2022 Współpraca ograniczała się do posiedzenia walnego zgromadzenia prowadzonego w formie zdalnej.

4.5. Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego

Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego jest jedyną w Polsce organizacją skupiającą wszystkie 82 jednostki samorządu gminnego jednego regionu. Powstało w listopadzie 2014 roku w wyniku zmiany nazwy oraz charakteru „Zrzeszenia Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów Województwa Lubuskiego”. Zrzeszenie jest sygnatariuszem

Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych (któremu przewodniczyło w latach 2013-2014), dzięki czemu głos wypracowany na forum regionalnym dostrzegany jest przez Sejm i Senat RP oraz przez Radę Ministrów.

W 2022 r. współpraca z gminami realizowana była poprzez realizację konwentów dla Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów, seminarium dla skarbników i sekretarzy oraz szkoleń i webinarów dla pracowników samorządu gminnego różnego szczebla. Koszt udziału w ww. formach szkolenia wyniósł 1380,00 zł.

4.6. Zielonogórski Związek Powiatowo-Gminny

W 2022 roku ZKP Spółka z o.o. na zlecenie gmin członkowskich realizowała obsługę linii komunikacyjnych Zielona – Góra – Drzonów (Gmina Świdnica), Zielona Góra – Piaski (Gmina Świdnica), Zielona Góra – Lipno (Gmina Świdnica), Zielona Góra – Czarna (Gmina Zabór), Zielona Góra – Turów (Gmina Nowogród Bobrzański), Zielona Góra – Dobroszów Wielki (Gmina Nowogród Bobrzański), linie z dopłatą z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych.

ZKP Spółka z o.o. obecnie dysponuje 17 autobusami marki Mercedes, IVECO część pojazdów low entry przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych. Wszystkie pojazdy w standardzie, klimatyzowane, wyposażone w wyświetlacze, w barwach niebieskich, ergonomiczne siedzenia dla pasażerów.

Zarząd Zielonogórskiego Związku Powiatowo – Gminnego złożył wnioski o objęcie dopłatę w ramach Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej na rok budżetowy 2022 do Wojewody Lubuskiego na linie komunikacyjne min. dla Gminy Zabór. Umowa z Wojewodą została zawarta w grudniu 2021r.

Ponadto planowane jest poszukiwanie zewnętrznych źródeł finansowania zakupu taboru autobusowego dla realizacji zadań publicznego transportu zbiorowego dla Gmin członkowskich.

Korzyści dla Gmin członkowskich z faktu uczestnictwa w Związku min:

- Związek prowadzi wszelkie sprawy dotyczące publicznego transportu zbiorowego,
- Gmina nie musi zatrudniać pracownika do prowadzenia spraw organizacji transportu publicznego,
- Realny wpływ na kształt tworzonej komunikacji w celu zaspokojenia potrzeb komunikacyjnych mieszkańców,
- Korzystne stawki negocjowane przy zawieraniu umów,
- Możliwość korzystania ze środków transportowych Spółki na preferencyjnych zasadach.

W 2022 roku z publicznego transportu zbiorowego realizowanego przez Zielonogórską Komunikację Powiatową Spółka z o.o. na podstawie biletów jednorazowych skorzystało około 150 tys. pasażerów, natomiast na podstawie biletów miesięcznych z komunikacji skorzystało ponad 380 tys. osób. W 2022 roku ceny biletów dla pasażerów indywidualnych nie uległy zmianie.

4.7. Stowarzyszenie Gmin Rzeczypospolitej Polskiej „Euroregion Sprewa-Nysa – Bóbr”

Gmina Zabór jest członkiem Stowarzyszenia Euroregion Sprewa-Nysa Bóbr od roku 1998. Rada Gminy Zabór uchwałą Nr XXI/145/1998 w dniu 7 marca 1998 podjęła decyzję o przystąpieniu Gminy Zabór do Stowarzyszenia. Celem Stowarzyszenia jest wszechstronna działalność na rzecz pomyślności regionu, jako sanacji ekologicznej, rozkwitu gospodarczego oraz stałej poprawy warunków życia jego mieszkańców. W roku 2022 z uwagi na stan Pandemii COVID oraz sytuacji związanej z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa współpraca w ramach stowarzyszenia nie była prowadzona.

5. Finanse Gminy

5.1. Budżet Gminy

Budżet gminy na rok 2022 uchwalony został Uchwałą NrXXXIV.233.2021 Rady Gminy Zabór dnia 20.12.2022r.

W okresie od stycznia do grudnia 2022r. budżet gminy zmieniany był 10 razy uchwałami Rady Gminy Zabór oraz 54 razy Zarządzeniami Wójta Gminy Zabór.

Po dokonanych zmianach w planach finansowych 2022 roku budżet gminy uległ zmianie i na dzień 31.12.2022r. po stronie dochodów plan wyniósł 31 130 250,85 zł, w tym:

- dochody bieżące 24 647 298,57 zł,
- dochody majątkowe 6 482 952,28 zł,

natomiast po stronie wydatków plan ogółem wyniósł 34 586 703,57 zł w tym :

- wydatki bieżące 24 070 455,57 zł,
- wydatki majątkowe 10 516 248,00 zł.

5.2. Dochody Gminy

Ogólny plan dochodów Gminy Zabór na dzień 31.12.2022 r. wyniósł 31 130 250,85 zł, a jego wykonanie po IV kwartale roku budżetowego 2022 wynosiło 29 260 910,86 zł, tj. 94,00% założonego planu.

Procentowe wykonanie poszczególnych dochodów budżetu obrazuje tabela Nr 5.

Tabela 5. Wykonanie planu dochodów na dzień 31.12.2022r.

LP.	WYSZCZEGÓLNIENIE	PLANOWANE WARTOŚCI DOCHODÓW NA DZIEŃ 31.12.2022	WYKONANE DOCHODY NA DZIEŃ 31.12.2022R.	%
1	Dochody ogółem	31 130 250,85	29 260 910,86	94,00%
1.1	Dochody bieżące, z tego:	24 647 298,57	27 318 127,13	110,84%
1.1.1	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	4 576 187,00	7 464 605,57	163,12%
1.1.2	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	37 582,00	37 582,00	100,00%
1.1.3	z subwencji ogólnej	3 750 131,00	3 750 131,00	100,00%
1.1.4	z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące	8 907 285,29	8 772 171,80	98,48%
1.1.5	pozostałe dochody bieżące, w tym:	7 376 113,28	7 293 636,76	98,88%
1.1.5.1	z podatku od nieruchomości	2 158 000,00	2 154 364,11	99,83%
1.1.5.2	z podatku rolnego	256 340,00	254 239,03	99,18%
1.1.5.3	z podatku leśnego	168 900,00	170 445,25	100,91%
1.1.5.4	z podatku od środków transportowych	64 195,00	59 200,13	92,22%
1.2	Dochody majątkowe, w tym:	6 482 952,28	1 942 783,73	29,97%
1.2.1	ze sprzedaży majątku	600 000,00	583 752,03	97,29%
1.2.2	z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje	5 274 494,28	750 574,56	14,23%

W roku 2022 najwyższe zasilenie budżetu Gminy Zabór stanowiły wpływy z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące, z czego pierwsze stanowiły 25,51 % wykonanych dochodów, natomiast drugie to 29,98 % wykonania dochodów.

Pozostałe dochody w tym m. in. podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek leśny, podatek od środków transportowych, oraz niepodatkowe należności budżetowe i opłaty, stanowiły wpływy do budżetu w wysokości 24,92 % ogółu dochodów. Ponadto gmina otrzymała subwencję oświatową oraz wyrównawczą, która w stosunku do wszystkich zrealizowanych dochodów wyniosła 12,81% .

Dochody majątkowe jakie uzyskała Gmina w 2022r. stanowiły 6,64 % wykonanych dochodów ogółem, w tym :

- 1) dochody z tytułu sprzedaży nieruchomości (zbycie działek) w łącznej wysokości 583 752,03 zł, co stanowiło 1,99 % dochodów,
- 2) dochody pozyskane przez gminę z tytułu rozliczeń programów UE oraz programów rządowych w łącznej wysokości 749 117,28 zł co stanowiło 2,56 % dochodów - zadania inwestycyjne na jakie Gmina pozyskała w roku 2022 środki zewnętrzne przedstawia tabela Nr 6,
- 3) pozostałe dochody majątkowe w łącznej wysokości 609 914,42 zł stanowiły 2,08 % dochodów roku 2022.

Tabela 6. Dochody pozyskane przez gminę w 2022r. z tytułu rozliczeń programów UE oraz programów rządowych

LP	KWOTA (ZŁ)	ŹRÓDŁO POZYSKANIA	NAZWA ZADANIA
1	521 622,28	PROW	Sieć wod-kan. ul. Polna Zabór
2	47 970,00	Ministerstwo Infrastruktury	Droszków - ul. Brzoskwińska
3	153 750,00	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	Szlaki i ścieżki rowerowe na terenie Gminy Zabór - dokumentacja
4	9 868,00	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	Dotacja – Rodzinne Ogrody Działkowe
5	15 907,00	PROW	Przebudowa Biblioteki Gminnej w Zabórze
Razem	749 117,28		

5.3. Wydatki Gminy

Plan wydatków budżetowych na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosił 34 586 703,57 zł, został wykonany na kwotę 29 679 013,39 zł co stanowiło 85,81 % wykonania w stosunku do założonego planu.

W powyższej kwocie wydatki bieżące wykonano w wysokości 22 822 819,94 zł, natomiast wydatki majątkowe zostały wykonane na kwotę 6 856 193,45 zł.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki w roku 2022 w stosunku do roku 2021 wzrosły o 1 335,30 zł co dało kwotę 7 846,35 zł. Wykonanie wydatków w roku 2022 z rozbiem na poszczególne zadania przedstawia tabela Nr 7.

Tabela 7. Wykonanie planu wydatków na dzień 31.12.2022r. w ujęciu działowym

DZIAŁ	OPIS DZIAŁU	PLAN	WYDATKI WYKONANE	%
010	Rolnictwo i łowiectwo	622 885,00	622 267,37	99,90
400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	406 750,00	404 116,05	99,35
600	Transport i łączność	7 200 772,00	3 961 048,29	55,01
710	Działalność usługowa	18 200,00	14 698,81	80,76
750	Administracja publiczna	2 780 026,95	2 537 899,15	91,29
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	850	850	100,00
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	180 550,00	171 783,11	95,14
755	Wymiar sprawiedliwości	960	960	100,00
757	Obsługa długu publicznego	173 354,00	155 217,36	89,54
758	Różne rozliczenia	69 400,00	0	0,00
801	Oświata i wychowanie	5 554 846,34	5 378 743,26	96,83
851	Ochrona zdrowia	164 135,28	109 209,12	66,54
852	Pomoc społeczna	1 283 780,21	1 154 553,41	89,93
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	3 482 150,73	3 295 800,26	94,65
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	8 759,00	2 975,00	33,97
855	Rodzina	4 656 610,52	4 570 222,14	98,14

900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	4 940 693,41	4 614 619,12	93,40
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 494 280,13	2 154 850,65	86,39
926	Kultura fizyczna	547 700,00	529 200,29	96,62
	RAZEM	34 586 703,57	29 679 013,39	85,81

5.4. Inwestycje

Zrealizowane zadania inwestycyjne w roku 2022 stanowiły 23,10 % wykonanych wydatków ogółem i opiewały na kwotę **6 856 193,45 zł**. Szczegółowy wykaz zrealizowanych zadań inwestycyjnych w roku 2022 przedstawia tabela Nr 8.

Tabela 8. Zadania inwestycyjne realizowane w roku 2022

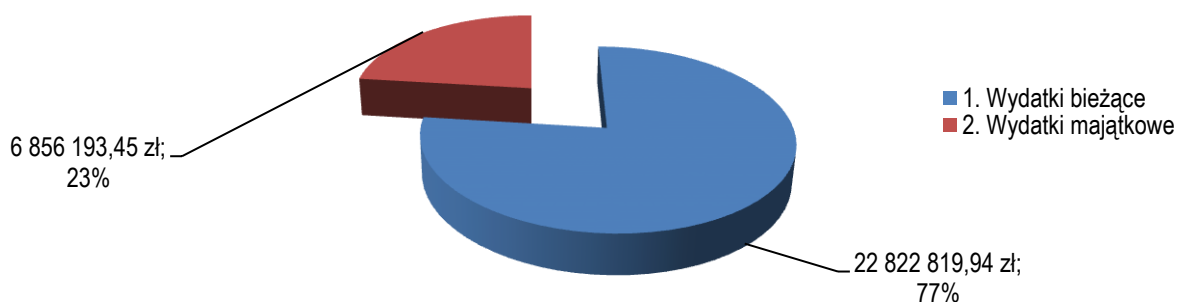
LP	NAZWA ZADANIA	WYDATKI (zł)
1	Budowa sieci wodociągowej w Droszkowie Dębowa, Sosnowa, Drobiarska	476 156,99
2	Aktualizacja kosztorysu inwestorskiego Zabór ul. Chłapowskiego	369,00
3	Przejęcia na mienie gminy sieci wodociągowej w miejscowości Droszków ul. Truskawkowa położonej na działce nr 397/4 - 121 mb	15 000,00
4	Budowa dwóch sygnalizacji świetlnych na drodze wojewódzkiej nr 282 w miejscowości Droszków – w formie dotacji celowej przekazanej dla Zarządu Dróg Wojewódzkich	157 385,00
5	Wzmocnienie nawierzchni drogi powiatowej Nr 1028F na odcinku Milsko – Dąbrowa"– w formie dotacji celowej przekazanej dla Powiatu Zielonogórskiego	483 124,00
6	Rozbudowę drogi gminnej nr 007002F (ul. Witosa) wraz z budową odwodnienia i oświetlenia drogowego oraz rozbudowa dróg gminnych nr 007010F (ul. Akacyjnej) i nr 007014F (ul. Leśnej) w zakresie wlotów skrzyżowania, w miejscowości Zabór	794 615,33
7	Przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Droszków ul. Źródłana (II ETAP)	706 968,43
8	Budowa drogi gminnej ul. Brzoskwiniowej wraz z budową odwodnienia i oświetlenia drogowego oraz kanału technologicznego w m. Droszków, gmina Zabór (I ETAP): • poniesione w roku 2022 • przeniesione na niewygasające środki	79 950,00 w tym: 2 500,00 zł 77 450,00 zł
9	I ETAP budowy drogi gminnej w Zaborze ul. Polna	3 500,00
10	Budowa drogi gminnej - ul. Wiśniowej wraz z budową odwodnienia i oświetlenia drogowego w m. Droszków, gm. Zabór z Funduszu Dróg Samorządowych, wraz z wykonaniem nawierzchni ul. Krótkiej w Droszkowie	599 447,00
11	Przejęcia gruntów na mienie Gminy wraz z dokumentacjami, akty notarialne	312 113,90
12	Wykonanie dokumentacji technicznej na budowę dróg w Przytoku ul. Lawendowa i Leśna w tym: • poniesione w roku 2022 • przeniesione na niewygasające środki	20 000,00 zł w tym: 0,00 zł 20 000,00 zł
13	Opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego na budowę ścieżek rowerowych na terenie Gminy Zabór	153 750,00
14	Wykonanie modernizacji korytarza w piwnicy wraz wymianą instalacji wod-kan. wymianą oświetlenia sufitowego, modernizacją korytarza na poziomie C, modernizacją sekretariatu i pomieszczeń kuchennych.	161 522,82
15	Opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego PFU- na budowę oczyszczalni ścieków wraz z kanalizacją sanitarną w miejscowości Droszków I Etap	39 500,00
16	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Zaborze ul. Polna (II etap)	64 534,82
17	Zakup pompy do osadu na oczyszczalnię ścieków w Zaborze	11 959,29
18	Zakup pompy zatapialnej do rozdrabniania ścieków na oczyszczalnię ścieków w Zaborze w tym:	17 195,40 w tym:

	<ul style="list-style-type: none"> poniesione w roku 2022 przeniesione na niewygasające środki 	0,00 17 195,40
19	Kompleksowa modernizacja oświetlenia drogowego w Gminie Zabór -LRPO	797 950,33
20	Modernizacja dachu w budynku komunalnym przy ul. Gronowej w Zaborze oraz modernizacja oświetlenia i lokali socjalnych ul. Kisielińska w Przytoku	76 616,64
21	Wykonanie dokumentacji technicznej na budowę kotłowni gazowej wraz z wymianą kotła gazowego oraz instalacją C.O w budynku Ośrodka Zdrowia w Zaborze	5 002,41
22	Dotacja celowa z budżetu na dofinansowanie zadania realizowanego przez ROD "RELAX"-dotacja z Województwa Lubuskiego	9 868,00
23	Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Przytok	1 272 832,61
24	Dokumentacja, Przebudowa i rozbudowa Gminnej Biblioteki Publicznej w Zaborze (I ETAP)	152 914,15
25	Modernizacja boiska wielofunkcyjnego w Zaborze (ORLIK)	443 917,33

Procentową strukturę wykonania wydatków bieżących oraz inwestycyjnych Gminy Zabór w roku 2022 obrazuje poniższy wykres:

Wykres 1. Struktura wykonania wydatków bieżących i majątkowych Gminy Zabór w roku 2022

5.5. Fundusz Sołecki

W roku 2022 w ramach wyodrębnionego w budżecie Gminy Zabór Funduszu Sołeckiego, zrealizowano wydatki z przeznaczeniem na 8 sołectw. Poniesione środki w ramach omawianego funduszu wzrosły w stosunku do roku 2021 o 13,97 % i wyniosły 249 556,43 zł. Wydatki realizowane z Funduszu Sołeckiego zostały przeznaczone między innymi na realizację przedsięwzięć, które zostały zgłoszone przez sołectwa poprzez złożenie odpowiednich wniosków, były zadaniami własnymi gminy i służyły poprawie warunków życia mieszkańców.

Z wydzielonych środków, sołectwa utrzymywały sale wiejskie i tereny zielone, organizowały różnego rodzaju warsztaty i zajęcia dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Wykonanie wydatków w ramach Funduszu Sołeckiego w stosunku do roku 2021 zwiększyło się o 0,05 punktu procentowego i w rezultacie wyniosło 0,84 % wykonanych wydatków budżetu 2022r.

Tabela 9. Porównanie wykonania Funduszu Sołeckiego roku 2021 oraz 2022 w rozbięciu na poszczególne sołectwa

LP.	NAZWA JEDNOSTKI POMOCNICZEJ	WYKONANIE 2021r.	WYKONANIE 2022r.
1.	Sołectwo Czarna	12 854,43	17 534,98
2.	Sołectwo Dąbrowa	13 566,12	15 738,38
3.	Sołectwo Droszków	36 790,00	41 811,54
4.	Sołectwo Łaz	26 094,62	28 089,84
5.	Sołectwo Miłsko	25 265,86	27 770,28

6.	Sołectwo Przytok	44 313,92	51 035,10
7.	Sołectwo Tamawa	15 173,72	17 286,38
8.	Sołectwo Zabór	44 895,82	50 289,93
FUNDUSZ SOŁECKI OGÓŁEM:		218 954,49	249 556,43

5.6. Zadłużenie gminy

Zadłużenie Gminy Zabór na dzień 31.12.2022r. wynikające z zaciągniętych kredytów i pożyczek w stosunku do roku 2021 wzrosło o 22,18 % i z końcem roku wyniosło 3 385 224,00 zł, co stanowi że w przeliczeniu na 1 mieszkańca gminy zadłużenie wynosi 767,97 zł. Wzrost zadłużenia względem roku poprzedniego wynika z nowo zaciągniętego w 2022r. kredytu w wysokości 1 200 000,00 zł. Natomiast w stosunku do wykonanych dochodów z końcem 2022r. zadłużenie gminy wyniosło 11,56 % .

Tabela 10. Struktura wzrostu zadłużenia w roku 2022 względem roku 2021

ZADŁUŻENIE NA KONIEC 2021R. (wynikające z zaciągniętych kredytów i pożyczek)	SPLATY ZADŁUŻENIA W ROKU 2022	ZACIĄGNIĘTY KREDYT W ROKU 2022	ZADŁUŻENIE NA KONIEC 2022R. (wynikające z zaciągniętych kredytów i pożyczek)
1	2	3	4 = 1-2+3
2 770 488,00	585 264,00	1 200 000,00	3 385 224,00

6. Ład przestrzenny

6.1. Studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania gminy

Podstawowy zarys i kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy wyznacza studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Jest to dokument planistyczny o charakterze ogólnym, obejmujący obszar całej gminy. Istotą studium jest określenie polityki przestrzennej gminy i lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego w oparciu o diagnozę uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zabór zostało uchwalone uchwałą Nr VII/49/03 Rady Gminy Zabór z dnia 9 lipca 2003 r. Studium było zmienione w latach 2007, 2010, 2013, 2014, 2019. Udział poszczególnych przeznaczeń terenów w zagospodarowaniu terenu gminy Zabór w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przedstawia tabela Nr 10.

Tabela 10. Udział poszczególnych przeznaczeń terenów w zagospodarowaniu terenu gminy Zabór

Zakres danych	Gmina	mieszkaniowe	usługi komercyjne	usługi publiczne, w tym ZP	produkcyjne	infrastruktury technicznej	pozostałe, w tym K, R, Z i W
Powierzchnia [ha]	9338	446,12	21,23	24,32	75,94	2,32	8764,07
Udział w powierzchni gminy [%]	100	4,78	0,23	0,26	0,81	0,02	93,90

Uszczegółowienie zasad zagospodarowania terenów następuje w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W dniu 14 lipca 2021 r. Rada Gminy Zabór podjęła uchwałę Nr XXVIII.200.2021 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zabór w granicach administracyjnych gminy. Obecnie trwa procedura związana ze zmianą studium. Zakończenie opracowania przewidziane jest na 2024 rok.

6.2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

W 2021 roku w granicach administracyjnych gminy Zabór obowiązywało 29 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W 2022 roku nie zatwierdzono żadnego nowego planu. Obecnie w toku sporządzania jest jeden plan opracowywany na podstawie uchwały Nr XXV.179.2021 Rady Gminy Zabór z dnia 25 marca 2021 r. o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zabór w obrębie Dąbrowa. Udział poszczególnych przeznaczeń terenów w całkowitej powierzchni obszarów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego przedstawia tabela nr 11.

Tabela 11. Udział poszczególnych przeznaczeń terenów w całkowitej powierzchni obszarów

Zakres danych	Gmina	mieszkalniowe	usługi komercyjne	usługi publiczne, w tym ZP	obsługa rolnictwa	produkcyjne	infrastruktury technicznej	pozostałe, w tym K, R, Z i W
Powierzchnia [ha]	760,65	316,91	24,68	43,99	3,43	5,81	0,04	365,79
Udział w powierzchni objętej m.p.z.p. [%]	100	41,66	3,24	5,78	0,45	0,76	0,01	48,09

6.3. Decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego

W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu następuje w drodze decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, przy czym:

- 1) lokalizację inwestycji celu publicznego ustala się w drodze decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego;
- 2) sposób zagospodarowania terenu i warunki zabudowy dla innych inwestycji ustala się w drodze decyzji o warunkach zabudowy.

Decyzje te uwidaczniają tempo rozwoju przestrzennego oraz strukturę rodzajową i przestrzenną zmian zachodzących na obszarze gminy. Ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego następuje na wniosek inwestora.

Ilość wydanych decyzji w 2022 r.:

- 1) Decyzje o warunkach zabudowy – 32 szt. (w roku 2021 – 64 szt.)
- 2) Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego – 25 szt. (w roku 2021 - 31 szt.)

7. Mienie komunalne

7.1. Zasób Nieruchomości Gruntowych

Na dzień 31 grudnia 2022 r. w zasobie gminnym zaewidencjonowano 275,38 ha gruntów. W stosunku do roku 2021, w wyniku przejęcia nieruchomości w ramach realizacji inwestycji drogowej w miejscowości Zabór i Droszków powierzchnia zasobu uległa zwiększeniu o 2,38 ha. Zestawienie powierzchni gruntów przedstawiono w tabeli Nr 12.

Tabela 12. Zasób Nieruchomości Gruntowych

Rodzaje	Składniki	Jedn. miary	Ilość
Grunty	1. Grunty orne, łąki pastwiska	ha	37,48
	2. Wody stojące i stawy	ha	3,80
	3. Lasy i zadrzewienia	ha	35,04
	4. Tereny mieszkaniowe, zurbanizowane i inne niezabudowane	ha	12,65
	5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	ha	7
	6. Drogi	ha	146,43
	7. Rowy	ha	23,72
	8. Pozostałe	ha	9,26
	Razem	ha	275,38

Zasób nieruchomości Gminy Zabór w większości stanowią drogi (publiczne, polne, wewnętrzne) bo aż 53% powierzchni, drugim składnikiem zasobu co do wielkości są użytki rolne (grunty orne, sady, łąki, pastwiska), które stanowią 14% powierzchni, lasy i zadrzewienia to 13% powierzchni, 8% powierzchni zasobu zajmują rowy, tereny mieszkaniowe, zurbanizowane i inne niezabudowane grunty stanowią 5%, pozostałe (użytki kopalnia, nieużytki, użytki ekologiczne) 3%, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe po 3%, a 1% to wody stojące i stawy. Zasób nieruchomości Gminy Zabór w poszczególnych obrębach przedstawia tabela Nr 13.

Tabela 13. Zasób nieruchomości Gminy Zabór w poszczególnych obrębach

Lp.	Obręb	Ilość gruntów w ha	Udział procentowy
1	Czarna	30,07	10,92
2	Dąbrowa	19,79	7,19
3	Droszków	41,92	15,22
4	Łaz	21,78	7,91
5	Miłsko	16,79	6,10
6	Przytok	51,45	18,68
7	Tarnawa	46,01	16,70
8	Zabór	47,58	17,28

7.2. Formy władania gruntami

1. Grunty w dzierżawie 1,569 ha,
2. Grunty w użytkowaniu 37,32 ha (Jezioro Liwno),
3. Grunty własne 275,38 ha.

Największy wskaźnik władania gruntami zasobu stanowi własność – 85,88%, użytkowanie – 13,55%, dzierżawa 0,57%.

7.3. Ograniczone prawa rzeczowe

1. Na rzecz Gminy Zabór na gruntach nie będących własnością gminy:

- 1) służebność przesyłu na nieruchomościach stanowiących własność Skarbu Państwa Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na potrzeby wodociągu wiejskiego,
- 2) służebność przesyłu na nieruchomościach osób fizycznych na potrzeby umieszczenia sieci kanalizacji deszczowej

2. Na nieruchomościach stanowiących własność Gminy Zabór ustalono na rzecz osób fizycznych i jednostek:

- 1) służebność drogową,
- 2) służebność przesyłu.

7.4. Budynki i lokale

Na mienie gminy w 2022 r. składało się 30 budynków, w tym: budynki mieszkalne, lokal mieszkalny i budynki niemieszkalne. W stosunku do roku 2021, w roku 2022 budynków nie przybyło. Położenie budynków wraz z ich powierzchnią przedstawia tabela Nr 14.

Tabela 14. Wykaz budynków wraz z ich powierzchnią

Lp.	Położenie budynku/lokalu adres	Powierzchnia budynku mieszkalnego m ²	Powierzchnia budynków niemieszkalnych m ²	Powierzchnia lokalu mieszkalnego m ²
1	Przytok ul. Kisielińska 6	318,26	80,00	
2	Przytok ul. Lubuska 3	190,14	50,00	
3	Zabór ul. Gronowa 10 A,B,C	400,39		
4	Droszków ul. Kościelna 9		60,00	38,15
5	Czarna 20	59,44		

7	Zabór ul. Lipowa 1		194,08	
8	Zabór ul. Pocztowa - Straż		225,30	
9	Świetlica wiejska Przytok ul. Kisielińska 12		146,60	
10	Świetlica wiejska Dąbrowa		96,40	
11	Świetlica wiejska Miłsko		280,08	
12	Świetlica wiejska Tarnawa		51,12	
13	Tarnawa – budynek gospodarczy		4,56	
14	Świetlica wiejska Czarna		130,8	
15	Budynek gospodarczy Mielno		150,00	
16	Szkoła Droszków ul. Dębowa 6		381,79	
17	Urząd Gminy – Zabór ul. Lipowa 15		776,06	
18	Dom przed pogrzebowy Zabór		100,00	
19	Kotłownia Zabór		299,00	
20	Magazyn słomy Zabór		234,00	
21	Garaż przy Ośrodku Zdrowia Zabór ul. Polna 5		30,00	
22	Świetlica wiejska Zabór		230,00	
23	Świetlica wiejska Łaz		186,28	
24	Budynek szkoły z salą gimnastyczną Zabór ul. Witosa 30		3933,70	
25	Budynek przedszkola Zabór ul. Akacyjowa 1		834,00	
26	Budynek użytkowy (ośrodek zdrowia) Zabór ul. Polna 5		158,37	
27	Dom przed pogrzebowy Przytok		94,36	
28	Szatnia sportowa Zabór		156,00	
29	Garaż Świebodzin		18,00	
30	Świetlica wiejska Droszków		251,92	
Razem		968,23	9359,42	38,15

7.5. Gospodarka mieszkaniowa i lokalowa

Zasób mieszkaniowy gminy od 1 stycznia 2022 r. do 31 stycznia 2022 r. nie uległ zmianie i obejmował mieszkania komunalne i socjalne. Lokale komunalne i wyposażenie techniczne przedstawia tabela nr 15.

Tabela 15. Wykaz lokali komunalnych i wyposażenia technicznego

Lp.	Adres	Powierzchnia użytkowa lokali mieszkalnych	Ilość lokali komunalnych	Instalacja centralnego ogrzewania	Instalacja elektryczna	Instalacja wodno-kanalizacyjna/oczyszczalnie przydomowe	Zbiornik na nieczystości płynne
1	Przytok ul. Lubuska nr 3	80,11 m ²	2	2	2	0	1
2	Przytok ul. Kisielińska nr 6	114,00 m ²	2	2	2	1	0
3	Zabór ul. Gronowa nr 10	285,48 m ²	4	0	4	1	0
Razem		479,59 m²	8	4	8	2	1

Lokale socjalne i wyposażenie techniczne przedstawia tabela nr 16.

Tabela 16. Wykaz lokali socjalnych i wyposażenia technicznego

Lp.	Adres	Powierzchnia użytkowa lokali socjalnych	Ilość lokali socjalnych	Instalacja centralnego ogrzewania	Instalacja elektryczna	Instalacja wodno-kanalizacyjna/oczyszczalnia przydomowa	Zbiornik na nieczystości płynne
1	Czarna nr 20	59,44 m ²	2	0	2	0	0
2	Droszków ul. Kościelna 9	38,15 m ²	1	0	1	0	1
3	Przytok ul. Lubuska nr 3	110,03 m ²	5	0	5	0	1
4	Przytok ul. Kisielińska nr 6	204,26 m ²	6	6	6	1	0
5	Zabór ul. Gronowa 10	114,91 m ²	2	0	2	1	0
Razem		526,79 m²	16	6	16	2	3

Na początku 2022 r. na mieszkanie z zasobu gminy oczekiwały 3 gospodarstwa domowe. W trakcie roku 2022 wpłynęło 6 kolejnych wniosków o najem lokalu z mieszkaniowego zasobu Gminy Zabór.

W 2022 r. z gminnego zasobu mieszkaniowego oddano nowym najemcom do użytkowania jedno mieszkanie socjalne. Nastąpiła również zmiana głównego najemcy mieszkania komunalnego, w związku ze śmiercią poprzedniego. W 2022 roku wyremontowano dach nad budynkiem mieszkalnym przy ul. Gronowej 10 w Zaborze.

Czas oczekiwania na otrzymanie mieszkania z zasobu gminy uzależniony jest od rotacji w wynajmowanych mieszkaniach. Najczęściej przyczyną rotacji jest zmiana miejsca zamieszkania, w rzadkich przypadkach zgon lokatora.

7.6. Gospodarka wodno-ściekowa

7.6.1. Woda

Gmina Zabór dostarcza wodę z 7 ujęć wody, w tym z 6 stacji uzdatniania wody i 1 hydroforni. Dostęp do sieci wodociągowej w gminie posiada 90 % mieszkańców. Długość czynnej sieci wodociągowej na koniec 2022r.wynosiła 53,17km i w stosunku do roku 2021 wydłużyła się o 2,50 km. Wiek sieci wodociągowej przedstawia tabela Nr 17.

Tabela 17. Wiek sieci wodnej w latach

L.p.	Długość sieci w km	Wiek sieci w latach
1	20,50	0-10
2	5,18	11-15
3	1,14	16-20
4	11,95	21-25
5	15,50	26-30
6	2,10	31-35
7	1,00	>40

W 2022 roku 1172 odbiorców korzystało tylko z dostawy wody, a 278 odbiorców zarówno z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Na terenie gminy 1425 odbiorców posiada wodomierze główne, a 25 odbiorców rozliczanych jest w oparciu o przeciętne normy zużycia wody. Na dzień 1 stycznia 2022 r. istniało 1330 przyłączy do sieci wodociągowej. W związku z budową nowych budynków jednorodzinnych na terenie naszej gminy w 2022 zostało przyłączonych 62 nowych odbiorców wody. Na koniec 2022 roku bilans przyłączy wodociągowych na terenie gminy wynosił 1392 przyłączy.

7.6.2 Ścieki

Gmina Zabór odbiera ścieki zarówno dowożone, jak i dopływające do oczyszczalni ścieków w Zaborze, która została oddana do użytkowania w 1992 roku. Rocznie oczyszczalnia oczyszcza ok. 57 000 m³ ścieków komunalnych. Długość

sieci kanalizacyjnej w 2022 roku wynosiła 5,7 km, a dostęp do niej posiada 24 % mieszkańców gminy. Wiek sieci kanalizacyjnej przedstawia tabela nr 18.

Tabela 18. Wiek sieci kanalizacyjnej w latach

L.p.	Długość sieci w km	Wiek sieci w latach
1	0,5	1
2	0,3	8
3	1,0	15
4	1,4	18
5	0,8	21
6	0,3	23
7	0,6	24
8	0,8	29

Na koniec 2022 roku bilans przyłączy kanalizacyjnych na terenie gminy wynosił 211 szt. W 2022 roku z zakresu gospodarki wodno-ściekowej zrealizowane zadania inwestycyjne przedstawione w Rozdziale 5.4 Inwestycje w tabeli 10.

7.7. Gospodarka Odpadami

Na dzień 31 grudnia 2022 r. w Gminie Zabór odbierano odpady z 1486 nieruchomości zamieszkałych. Odpady odbierała firma TRANS-FORMACJA Marcin Wijatyk, zlokalizowana pod adresem: Ołobok, ul. Słoneczna 17. Odpady selektywne przyjmowane były również w Zaborze w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych zwanego PSZOK-iem. Ilości odpadów segregowanych odebranych z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych w 2022 roku przedstawia tabela Nr 19.

Tabela 19. Ilości odpadów segregowanych odebranych w roku 2022

L.p.	Nazwa podmiotu upoważnionego do odbioru odpadów komunalnych	Kod i rodzaj odebranych odpadów	Ilość [Mg] odpadów odebranych w roku 2022
1	TRANS-FORMACJA Marcin Wijatyk ul. Słoneczna 17 66-213 Ołobok	15 01 01 - Opakowania z papieru i tektury	49,880
		15 01 02 - Opakowania z tworzyw sztucznych	180,060
		15 01 07 - Opakowania ze szkła	143,670
		10 01 01 - Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	23,900
		20 02 01 - Odpady ulegające biodegradacji	301,400
		20 03 07 - Odpady wielkogabarytowe	135,140

W stosunku do roku 2021 ilość odpadów segregowanych odebranych z nieruchomości w roku 2022 wzrosła o 59,87 Mg. Ilości odpadów niesegregowanych odebranych z nieruchomości w 2022 roku przedstawia tabela nr 20.

Tabela 20. Ilości odpadów niesegregowanych odebranych w roku 2022

Nazwa podmiotu upoważnionego do odbioru odpadów komunalnych	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne (20 03 01) odebrane z nieruchomości położonych na terenie gminy Zabór w 2022 roku		
	Ilości odpadów z nieruchomości zamieszkałych [Mg]	Ilości odpadów z nieruchomości niezamieszkałych [Mg]	Całkowita ilość odpadów [Mg]
TRANS-FORMACJA Marcin Wijatyk ul. Słoneczna 17, 66-213 Ołobok	842,9700	34,3700	877,3400

W stosunku do roku 2021 ilość niesegregowanych (zmieszane) odpady komunalnych odebranych z nieruchomości zamieszkałych w roku 2022 zwiększyła się o 30,3600 Mg

Ilość odpadów segregowanych zebranych w ramach PSZOK w 2022 roku przedstawia tabela nr 21.

Tabela 21. Ilość odpadów segregowanych przyjętych na PSZOK w 2022 roku

L.p.	Rodzaj i kod odebranych odpadów	Ilość [Mg] odpadów zebranych w roku 2022
1	15 01 01 - Opakowania z papieru i tektury	4,160
2	15 01 02 - Opakowania z tworzyw sztucznych	2,540
3	15 01 07 - Opakowania ze szkła	1,880
4	16 01 03 - Zużyte opony	21,36
5	17 01 07 - Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	116,280
6	20 02 01 - Odpady ulegające biodegradacji	39,580
7	20 03 07 - Odpady wielkogabarytowe	161,82
8	20 01 11- Tekstylia	0,540

W stosunku do roku 2021 ilość odpadów segregowanych odebranych w PSZOK w roku 2022 zmniejszyła się o 150,92 Mg. Gmina Zabór w 2022 roku poniosła koszty związane z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami w wysokości 1 948 326,13 zł, co oznacza, że koszty w stosunku do 2021 roku wzrosły o 16,5 % .

7.8. Utrzymanie dróg

Droga wojewódzka Nr DW 282 zlokalizowana na terenie gminy, przecina gminę ze wschodu na zachód w jej środkowej części, łącząc Zieloną Górę z Bojadłami. W jej ciągu znajduje się przeprawa mostowa nad rzeką Odrą.

W odniesieniu do dróg gminnych, to spośród ponad 55,8 km dróg publicznych Gminy Zabór tylko 19,16 km posiada nawierzchnię bitumiczną, 6,3 km nawierzchnię z kostki brukowej, 8,2 km nawierzchnię tłuczniową. Drogi gruntowe i utwardzone tłuczniem, mimo iż w większości przypadków nie są nadmiernie eksploatowane, z racji charakteru swojej nawierzchni wymagają częstych remontów. Wykaz dróg gminnych publicznych przedstawia tabela Nr 22.

Tabela 22. Wykaz dróg gminnych publicznych w gminie Zabór

L.p.	Nazwa drogi	Nr drogi	Klasa	ogółem	bitumiczna	kostka	tłuczniowa	Gruntowa
				[km]	[km]	[km]	[km]	[km]
1	Bobrowniki-Czarna	004004F	L	1,490	0,325			1,165
2	Czarna-Milsko	007006F	L	4,740			0,510	4,230
3	Łaz-Wielobłota-Rajewo-Jany	007003F	L	6,700	2,550			4,150
4	Ługowo - Droszków	007008F	L	3,400			3,400	
5	Milsko-Tarnawa	007001F	L	4,500			0,100	4,400
6	Niedoradz-Droszków	004010F	L	2,585	0,550			2,035
7	Przytok-Chynów-Łężyca	007007F	L	1,200	0,300			0,900
8	dr. Woj.-Przytok-Rajewo-Przytoczki-Stożne	007004F	L	8,670	2,570		1,919	4,181
9	Zabór-Proczki	007005F	L	3,210	1,930		1,280	
10	Zabór-Tarnawa-Mielno	007002F	L	2,630	2,630			
11	Była droga wojewódzka nr 282	Brak numeru	L	46,473	7,348			
	Razem drogi lokalne			39,125	18,203		7,209	21,061
12	Zabór - dz. nr 340, 568, 392, 565, 343/5 (ul. Szkolna, Pocztowa,	007009F	D	0,5	0,120	0,380		

	Stolarska)							
13	Zabór - dz. nr 308, 309/7, 310/3, 311/1, 311, 301, 267, 265, 527 - ul. Kwiatowa, Akacyjowa, Sportowa, ogrodowa, Morwowa	007010F	D	1,148	0,185	0,475	0,248	0,240
14	Zabór ul. Okrężna i Wapienna	007016F	D	0,202		0,202		
15	Zabór - dz. 546/1, 265 ul. Leśna	007014F	D	0,3		0,300		
16	Droszków- dz. 388/1 ul. Drobiarska	007015F	D	0,293			0,293	
17	Droszków dz. nr 51/4, 52/2, 52/1, 33, 242/15 ul. Ulice Ceglana, Kalinowa	007013F	D	1,737		1,137	0,360	0,240
18	Droszków, ul. Sosnowa	007017F	D	0,594				0,594
19	Droszków ul. Brzozowa, Wierzbowa, Klonowa, Akacyjowa, Bukowa, Lipowa, Grabowa, Jesionowa, Jazzowa	007012F	D	2,163		2,049	0,114	
20	Milsko	007011F	D	0,654	0,654			
21	Przytok, ul. Makowa, Widokowa	Brak numeru	D	1,766		1,766		
	Razem drogi dojazdowe			9,357	0,959	6,308	1,015	1,074
	Ogółem drogi dojazdowe + lokalne			55,830	19,162	6,308	8,224	22,135

W analizowanym 2022 roku wykonano następujące inwestycje drogowe:

- 1) Budowa drogi gminnej - ul. Wiśniowej wraz z budową odwodnienia i oświetlenia drogowego w m. Droszków, gm. Zabór ,
- 2) Rozbudowa drogi gminnej (ul. Witosy) wraz z budową odwodnienia i oświetlenia drogowego w miejscowości Zabór,
- 3) Przebudowa drogi wewnętrznej – ul. Źródlanej w Droszkowie wraz z oświetleniem drogowym i odwodnieniem,
- 4) Budowa drogi wewnętrznej w Droszkowie – ul. Krótka,

Oprócz zadań inwestycyjnych prowadzone są również bieżące naprawy dróg. Szczegółowy wykaz inwestycji drogowych przedstawiono w rozdziale 5.4 Inwestycje, tab.8.

7.9. Oświetlenie drogowe

W roku 2022 na terenie gminy wykonano uzupełnienie oświetlenia drogowego w Tamawie (1 szt.), Zaborze (1 szt.) i Przytoku (2 szt.). Ponadto w 2022 roku zrealizowane zostało zadanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Lubuskie 2020, priorytet 3 - Gospodarka niskoemisyjna, działanie 3.3 - Ograniczenie niskiej emisji w miastach, poddziałanie 3.3.3 - Ograniczanie niskiej emisji w miastach – ZIT Zielona Góra polegające na kompleksowej modernizacji oświetlenia drogowego w gminie Zabór. W ramach zadania zamontowane zostały nowe oprawy Led (602 szt.) oraz zegary astronomiczne (33 szt.).

8. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna w Gminie Zabór realizowana jest głównie przez Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS) - jednostkę organizacyjną Gminy Zabór. Głównym zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osób lub rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności ludzkiej. Zadania realizowane są w oparciu o ustawę o pomocy społecznej, obejmują działania osłonowe i aktywizujące w celu umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie rozwiązać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

OPS jest realizatorem świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami, świadczeń i zasiłków pielęgnacyjnych oraz funduszu alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych 500 plus do maja 2022r., dodatków mieszkaniowych i energetycznych,

stypendiów szkolnych. OPS przyznaje Karty Dużej Rodziny oraz wydaje zaświadczenia o dochodach w ramach programu „Czyste powietrze”. Jednostka prowadzi również postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzi postępowania w sprawie dodatków osłonowych. W 2022 roku również dodatków węglowych, na inne źródła ciepła, między innymi pellet, drewno kawałkowe, gaz LPG oraz dodatków elektrycznych.

W 2022r. przyznano świadczenia 93 osobom, zarówno pieniądze jak i niepieniężne (posiłek, zakup opału, ale też odzież, schronienie, praca socjalna, interwencja kryzysowa). 102 świadczenia przyznane były w ramach zadań własnych, niektóre były dotowane z budżetu państwa. Jednej osobie przyznano świadczenie w ramach zadań zleconych.

W 2022r. - 3 osobom zapewniano usługi opiekuńcze, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagały pomocy innych osób, a były tego pozbawione. Jedną osobę niepełnosprawną (dziecko), objęto specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zadanie jest w 100% dotowane z budżetu państwa. Realizowano także program opieki wytchnieniowej, mający na celu odciążenie opiekunów osób chorych i niepełnosprawnych w postaci zapewnienia opieki dla osób zależnych, którymi się opiekują, sześć osób otrzymało ww. pomoc. Realizowano również program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” edycja 2022 r. skorzystały z pomocy asystenta osoby niepełnosprawne. W roku 2022 była udzielana pomoc w postaci pracy socjalnej, prowadzono kontrakty socjalne oraz zrealizowano jeden projekt socjalny dla rodzin zagrożonych uzależnieniami i przemocą w rodzinie.

W roku 2022 w domu pomocy społecznej przebywała 1 osoba. Odpłatność za pobyt jest zadaniem własnym finansowanym wyłącznie przez gminę, nie istnieją żadne formy dotacji o które by można wystąpić.

W 2022 r. przeprowadzono wywiady środowiskowe oraz aktualizacje wywiadów na potrzeby przyznania pomocy, pracy z rodziną, na zlecenie sądów, zakładów ubezpieczeń społecznych, KRUS-u, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i innych instytucji.

Przyznawano również pomoc obywatelom Ukrainy w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe.

W roku 2022 kwalifikowano również osoby do przyznania pomocy żywnościowej w formie paczek żywnościowych z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa na lata 2014-2020. Na potrzeby kwalifikowania do pomocy sprawdzano sytuację dochodową. Do pomocy żywnościowej kwalifikowano również obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Polski w związku z działaniami wojennymi w swoim kraju.

9. Oświata i Wychowanie

W roku 2022 wydatki na oświatę wynosiły ogółem 5 378 743,26 zł co stanowi 18% ogólnych wydatków Budżetu Gminy Zabór. Subwencja oświatowa ogólna przekazywana przez Ministerstwo od wielu lat nie zabezpiecza w pełni kosztów ponoszonych na utrzymanie szkół podstawowych i w roku 2022 wyniosła 2 579 760,00 zł. Gmina dotuje placówki niepubliczne: Zespół szkolno-Przedszkolny w Droszkowie i Niepubliczne Przedszkole „Zielona Nutka” w Zaborze oraz pokrywa koszty realizacji wychowania przedszkolnego dzieci z terenu gminy Zabór uczęszczające do przedszkoli w mieście Zielona Góra.

9.1. Wychowanie przedszkolne

W roku 2022 wychowanie przedszkolne na terenie Gminy Zabór realizowało średnio 138 dzieci. Dzieci w tym przedziale wiekowym mogą korzystać z dwóch placówek prowadzących wychowanie przedszkolne na terenie gminy: Niepublicznego Przedszkola w Zaborze "Zielona Nutka" oraz Społecznego Przedszkola w Droszkowie funkcjonującego w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego. W roku 2022 średnio 24 dzieci przedszkolnych z terenu Gminy Zabór uczęszczało dodatkowo do przedszkoli w mieście Zielona Góra. Na ten cel w roku 2022 gmina przeznaczyła 270 122,22 zł. Liczbę dzieci i oddziałów w zaborskich przedszkolach w roku szkolnym 2021/2022 i 2022/2023 przedstawia tabela Nr 23.

Tabela 23. Liczba oddziałów i dzieci w zaborskich przedszkolach w latach szkolnych 2021/2022 i 2022/2023

L.P.	Nazwa przedszkola	Rok szkolny	Liczba oddziałów	Liczba dzieci w poszczególnych oddziałach		
				Liczba dzieci w przedszkolu	3-4 -5 latki	6- latki
1	Przedszkole „Zielona Nutka w Zaborze”	2021/2022	3	72	54	17
		2022/2023	3	78	56	22
2	Społeczne Przedszkole w Droszkowie	2021/2022	4	60	46	14
		2022/2023	4	60	48	12

Niepubliczne Przedszkole w Zaborze Zielona Nutka jest sukcesywnie remontowane, modernizowane i udoskonalane. W roku 2022 na terenie placówki były prowadzone prace związane z remontem sal dydaktycznych, sanitariatów, sali gimnastycznej oraz łazienki zewnętrznej i części magazynowej placówki. Pomalowano wszystkie ściany i sufity w salach dydaktycznych, doposażono sale w niezbędne materiały dydaktyczne (np. tablice kredowe, wymiana części mebli). W sanitariatach dla dzieci wymienione zostały lampy na led oraz instalacja elektryczna, a także jeden z boilerów elektrycznych do podgrzania ciepłej wody. W kantorkach wymieniono regały i odświeżono ściany i sufity. Na Sali gimnastycznej zabezpieczono, zgodnie z wytycznymi PSSE w Zielonej Górze, kaloryfery. Na części magazynowej położono płytki podłogowe oraz ściennie, na ściany położono tapetę oraz wymieniono oświetlenie na led. Doposażono wydawkę, która została stworzona w lutym 2022 zgodnie z dobrymi praktykami higienicznymi oraz wymogami PSSE w Zielonej Górze na potrzeby cateringu zewnętrznego, w lodówkę, zlewozmywak a także pralkę i zmywarkę. Na terenie przedszkola został zamontowany alarm a także czujniki dymu, co zwiększyło bezpieczeństwo, po ostatnim włamaniu. Drzwi wejściowe do placówki, przy współfinansowaniu przez Klub Dziecięcy w Zaborze, zostały wymienione z uwagi na brak ich szczelności, co powodowało generowanie zbędnych kosztów za centralne ogrzewanie. Przy współfinansowaniu Rodziców zakupiono nowe urządzenia dla dzieci na plac zabaw. Prowadzone były również prace ogrodowe i porządkowe na terenie przedszkola. Zakupione zostały dodatkowe urządzenia usprawniające pracę porządkową w środku, jak i na zewnątrz placówki (odkurzacz przemysłowy, dmuchawa do liści). Ponadto w 2022 N.P. Zielona Nutka otrzymała dotację unijną, która pozwoliła przede wszystkim na wdrożenie dodatkowych zajęć dla dzieci dotyczących rozwoju osobistego, kompetencji matematycznych, przyrodniczych, informatycznych i językowych. Dzięki otrzymanej dotacji kadra pedagogiczna podniosła swoje kwalifikacje, a przedszkole zyskało bardzo nowoczesne pomoce dydaktyczne. Grupa sześciolatków w tym roku szkolnym m.in. mogła pracować na nowoczesnej tablicy multimedialnej, tabletach, a także kodowała na Ozobotach.

9.2. Obowiązek szkolny

Obowiązek szkolny na terenie Gminy Zabór realizowany jest w Szkole Podstawowej im Jana Pawła II w Zaborze oraz w Społecznej Szkole Podstawowej w Droszkowie prowadzonej przez Stowarzyszenie Oświatowe "Przyjazna Szkoła". Liczbę dzieci i oddziałów w poszczególnych szkołach w roku szkolnym 2021/2022 i 2022/2023 przedstawia tabela Nr 24.

Tabela 24. Liczba oddziałów i dzieci w szkołach w roku szkolnym 2020/2021 i 2022/2023

L.p.	Nazwa przedszkola	Rok szkolny	Liczba oddziałów	Liczba uczniów w szkole
1	Szkoła Podstawowa w Zaborze	2021/2022	10	175
		2022/2023	9	184
2	Społeczna Szkoła w Droszkowie	2021/2022	3	34
		2022/2023	3	34

Obserwuje się, że wśród wszystkich dzieci zamieszkałych na terenie Gminy Zabór ponad połowa uczęszcza do szkół zlokalizowanych poza terenem gminy Zabór. W roku szkolnym 2022/2023 do szkół poza terenem Gminy Zabór

uczęszczało około 50 % dzieci zamieszkałych na terenie Gminy Zabór. Wśród tych dzieci jest ponad 20 dzieci, które faktycznie nie zamieszkują na terenie gminy Zabór, a posiadają status osoby zamieszkałej. W Szkole Podstawowej w Zaborze uczą się uczniowie narodowości ukraińskiej dla których prowadzone są dodatkowe lekcje nauki języka polskiego. Liczba uczniów jest zmienna i na koniec 2022 roku wynosiła 11 osób.

W roku szkolnym 2022/2023 **Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Zaborze** podejmowała różnorodne działania promujące szkołę. Dostosowane one były do sytuacji związanej z pandemią i wynikającymi z tego ograniczeniami szczególnie w I okresie roku szkolnego. W związku z tym podstawę promocji szkoły stanowił internet. Sukcesy uczniów i nauczycieli były eksponowane na stronie internetowej oraz Facebooku szkoły. W II okresie roku szkolnego udało się zorganizować wizytę uczniów ze Społecznej Szkoły Podstawowej w Droszkowie oraz grupy sześciolatek z Przedszkola Zielona Nutka” w Zaborze.

Na wybór szkoły duży wpływ ma baza lokalowa szkoły. W Zaborze jest ona sukcesywnie modernizowana. Remontowane są klasopracownie przedmiotowe, zakupywane nowoczesne pomoce dydaktyczne w tym multimedialne. W 2021 roku dokupiono nowe urządzenia na plac zabaw dla młodszych uczniów, przeprowadzono remont poszczególnych klas, odnowiono magazyny i pomieszczenia socjalne, a także przeprowadzono pełny remont sali gimnastycznej.

Grono pedagogiczne, stara się także otwierać szkołę na świat poprzez realizację z sukcesami wielu projektów we współpracy z Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji. Dzięki nim uczniowie mają możliwość nawiązania kontaktów z rówieśnikami w innych krajach, stałego doskonalenia swoich umiejętności językowych. Od dwóch lat podejmowane są działania w ramach projektu Erasmus+. Uczniowie przygotowani są także do udziału w różnych konkursach przedmiotowych, plastycznych, muzycznych. Największym sukcesem uczniów i nauczycieli jest zdobycie przez ucznia klasy VIII tytułu laureata konkursu języka angielskiego oraz przez uczennicę klasy VIII tytułu finalisty konkursu języka niemieckiego.

Szkoła stara się wraz ze znoszeniem ograniczeń pandemicznych powracać do normalnego funkcjonowania. Stopniowo przywracane są działania, które cieszyły się zainteresowaniem uczniów, a nie mogły być realizowane przez pandemię m.in. realizacja projektu „Świat Nauki”, organizacja imprez ogólnoszkolnych. W ramach promocji czytelnictwa wspólnie z Biblioteką w Zaborze realizowany jest projekt dla dzieci młodszych Książkoludki.

W Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Droszkowie przeprowadzono remont, w wyniku którego stworzono dodatkową salę przedszkolną mieszczącą grupę 10-osobową, utworzono pomieszczenie do prowadzenia zajęć logopedycznych i z zakresu wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, a także gabinet dyrektora. Dzięki modernizacji bazy komputerowej szkoły i zakupowi dodatkowych laptopów dla wszystkich uczniów, wraz ze stacją ładującą do ich przechowywania możliwe było zlikwidowanie sali komputerowej, a także wyposażenie wszystkich uczniów w komputery na czas trwania nauczania zdalnego. Szkoła wzbogaciła się również w nowoczesne zestawy robotów edukacyjnych Geni Bot do nauki programowania, a nauczycielki zostały przeszkolone w zakresie prowadzenia zajęć z kodowania dla dzieci z klas wczesnoszkolnych. Dodatkowo przedszkole wzbogaciło się o duży ścienny monitor interaktywny. W Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Droszkowie w roku 2022 przeprowadzono remont poddasza oraz uszczelniono dach.

Dzięki pozyskaniu funduszy ze środków Unijnych oraz Państwowych udało się uzyskać wsparcie w Programie „Laboratoria Przyszłości”, dzięki któremu placówka otrzymała wyposażenie jednej z sal dydaktycznych w ekran multimedialny, oraz między innymi w drukarkę 3D, a także możliwość prowadzenia zajęć terapeutycznych za pomocą okularów VR.

Drugi program, z którego udało się pozyskać fundusze, to „Pomysł na szycie”, w ramach którego zakupiono maszyny do szycia, a także zorganizowano warsztaty krawieckie, dzięki którym dzieci z klas 1-3 mogły zrobić pierwsze kroki w szeroko rozumianym krawiectwie.

W roku szkolnym 2022 Zespół Szkolno-Przedszkolnym w Droszkowie poszerzył swoje grono pedagogiczne o dodatkowych specjalistów: psycholog, pedagog specjalny oraz terapeuta pedagogiczny, którzy wspierają naszych podopiecznych oraz rodziców, a ich praca przynosi już pierwsze wymierne efekty.

9.3. Kadra pedagogiczna

W Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Zaborze od wielu lat największy wskaźnik stanowią nauczyciele z najwyższym stopniem awansu zawodowego tzw. nauczyciele dyplomowani. Liczbę stosunków, pracy oraz stopnie awansu zawodowego w roku szkolnym 2022/2023 w szkołach podstawowych w Gminie Zabór przedstawia tabela nr 25.

Tabela 25. Liczba stosunków pracy oraz stopnie awansu zawodowego w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2022/2023

Wyszczególnienie		Liczba stosunków pracy						
		Ogółem	Bez stopnia	Stażysta	Kontraktowy	Mianowany	Dyplomowany	
1		2	3	4	5	6	7	
SP ZABÓR	Zatrudnienie w pełnym wymiarze	16	0	0	2	3	11	
	Zatrudnienie w niepełnym wymiarze	Liczba osób	8	0	1	1	1	5
		W tym etatu	3,67	0	0,5	0,5	0,17	2,5
	Razem osoby		23	0	0	1	4	18
SP DROSKÓW	Zatrudnienie w pełnym wymiarze	3	0	0	3	0	0	
	Zatrudnienie w niepełnym wymiarze	Liczba osób	0	0	0	0	0	0
		W tym etatu	0	0	0	0	0	0
	Razem osoby		3	0	0	3	0	0

9.4. Stypendium Wójta

Od roku 2003 uczniom szkół, dla których organem prowadzącym jest Gmina Zabór przyznawane jest stypendium Wójta Gminy Zabór za ich osiągnięcia w nauce. W roku 2022 stypendium otrzymało 20 uczniów. Na ten cel przeznaczono z budżetu gminy środki w wysokości 49 000 zł.

9.5. Dowozy do szkół

W roku 2022 z dowozów skorzystało średnio 125 uczniów oraz 12 uczniów niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie Gminy Zabór, dojeżdżających do szkół miejskich. Na ten cel wydatkowano z budżetu gminy kwotę 142 646,65 zł.

10. Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3

Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3 w Gminie Zabór prowadzona jest od 7 stycznia 2020r. w formie Klubu Dziecięcego. Klub zlokalizowany jest w budynku przedszkola w Zaborze i został wyposażony w nowoczesne meble i pomoce dydaktyczne. W 2021r. gmina uzyskała drugą transzę dofinansowania na działalność klubu w kwocie 195 511,88 zł z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020 w ramach Działania 6.4. Powrót na rynek pracy osób sprawujących opiekę nad dziećmi w wieku do 3 lat, która pozwoliła zrealizować do końca projekt pn: „Pierwszy żłobek w Gminie Zabór” oraz otrzymała dotację z Programu Maluch+ 2021 w kwocie 14 400 zł. W roku 2022 na funkcjonowanie klubu dziecięcego przeznaczono łącznie 298 530,11 zł. Środki te przeznaczono na bieżącą działalność klubiku.

11. KULTURA

11.1. Gminna Biblioteka Publiczna w Zaborze

Działalność kulturalna na terenie gminy prowadzona jest przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Zaborze. Biblioteka prowadzi także cztery punkty biblioteczne w świetlicach wiejskich w Dąbrowie, Czarnej, Droszkowie i Milsku. Na dzień 31 grudnia 2022 r. stan księgozbioru w Gminnej Bibliotece Publicznej wyniósł 18.166 książek i 383 audiobooki o łącznej wartości 316.337,92 zł. Z zasobów biblioteki w Zaborze w roku 2022 korzystały 554 osoby, w tym: 15 osób w punktach

bibliotecznych. W roku 2022 biblioteka wypożyczyła na zewnątrz 11446 książek, w tym: w punktach bibliotecznych 294 wol. Ponadto wypożyczono 243 czasopisma i 516 audiobooków. Na miejscu nie udostępniano zbiorów ze względu na przeprowadzkę biblioteki do lokalu tymczasowego w związku z rozbudową.

Na bieżące funkcjonowanie samorządowej instytucji kultury w roku 2022 wydatkowano 257.963,85 zł oraz środki w wysokości 152.914,45 zł z przeznaczeniem na kolejny etap rozbudowy i przebudowy Gminnej Biblioteki.

Przedsięwzięcia zorganizowane w roku 2022 w Gminnej Bibliotece Publicznej w Zaborze w ramach promocji biblioteki, upowszechniania książki i czytelnictwa przedstawia tabela Nr 26.

Tabela 26. Przedsięwzięcia przeprowadzone przez bibliotekę w ramach promocji upowszechniania książki w roku 2022

DATA	WYDARZENIE	WSPÓŁPRACA	UCZESTNICZY
Comiesięczne	<u>Dyskusyjny Klub Książki dla Dzieci/</u> Lekcje biblioteczne	SP Zabór, Instytut Książki , WIMBP	122
Styczeń – marzec	Liga eSzkoła – warsztaty programowania dla dzieci	SP Zabór	72
9 marca	Koncert piosenki - Tacher		60
18 marca	Spotkanie autorskie z Krzysztofem Fedorowiczem	LCW	20
11 lutego	Spektakl teatralno –muzyczny „Fiksum-dyrdum” – Kabaret HALLO	Sołectwo Zabór	60
Luty-czerwiec	Warsztaty czytelnicze „Książkoludki”	SP Zabór, Studnia Życzeń	580
25 lutego	Teatr Idy Ochockiej „W krainie krasnoludków”	Sołectwo Zabór	50
23 marca	Teatr 4 Kąty „Złota rybka”	Sołectwo Zabór	50
11 maja	Tydzień Bibliotek: Spotkanie autorskie z Grzegorzem Kasdepke	SP Zabór, WIMBP - DKK	50
11 maja	Tydzień Bibliotek: Robot LEGO w bibliotece		10
13 maja	Tydzień Bibliotek: Spacer w naturę – warsztaty przyrodnicze		25
19 maja	Tydzień Bibliotek: konkurs czytelniczy dla dzieci CzytaMY		20
8 czerwca	Konkurs na inscenizację postaci bajkowej	Biblioteka szkolna	50
7 czerwca	Konkurs ekologiczny	KGW Zabór	30
30 czerwca	Koncert muzyki przedwojennej – kapela Wihajster	Sołectwo Zabór, Gmina Zabór	
2 września	Narodowe Czytanie	Świetlica Droszków, Teatr Zza Boru	25

16 września	Teatr Bałajka – „Matylda”	Sołectwo Zabór	60
23 września	Koncert Śpiewu Białego -Mamada	Sołectwo Zabór	50
14 grudnia	Warsztaty świąteczne	Studnia życzeń, SP Zabór	60
25 listopada	Teatr Bałajka – „Scrooge”	Sołectwo Zabór	40
Październik - grudzień	Konkurs na nazwę dla biblioteki		120
Cały rok	Mała Książka – Wielki Człowiek	Instytut Książki	100

Ponadto w 2022 roku biblioteka kontynuowała projekty, rozpoczęte w 2021 r:

„Przebudowa i rozbudowa Gminnej Biblioteki Publicznej w Zaborze” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, w ramach działania "Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich", typ operacji: "Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne".

„Zaprojektowanie i zrealizowanie rozbudowy i przebudowy Gminnej Biblioteki Publicznej w Zaborze wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą towarzyszącą” (ten projekt jest rozszerzeniem zakresu pierwszego projektu rozbudowy) – w ramach programu Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 Priorytet 2 Kierunek interwencji 2.1. Infrastruktura Bibliotek 2021-2025.

11.2. Inni organizatorzy przedsięwzięć kulturalnych

Ważne miejsce w życiu kulturalnym gminy zajmuje „Teatr Zza boru”, który działa od 2007 r. skupiając dorosłych mieszkańców (obecnych i byłych) Gminy Zabór, jako nieformalna grupa twórcza – nieprofesjonalny zespół teatru dramatycznego. Siedzibą teatru jest sala wiejska w Zaborze przy współpracy z miejscowym sołtysiem, Radą sołecką i Kołem Gospodyń Wiejskich. Systematyczna praca artystyczna nad każdym nowym przedstawieniem trwa ok. pół roku.

W 2022 roku aktywność uczestników Teatru Zza boru skupiona była na przygotowaniu nowego spektaklu („Lekcja” E. Ionesco) oraz udziale w gminnych, regionalnych i ponadregionalnych wydarzeniach artystycznych:

- stycznia: udział w Orszaku Trzech Króli (role króla Baltazara, niewiast jerozolimskich i Śmierci Heroda) w Zielonej Górze,
- 25 czerwca: udział w Nocy Świętojańskiej w Żaganiu (scenariusz, reżyseria, role aktorskie w spektaklu plenerowym),
- 2-3 lipca: udział w Międzywojewódzkim Sejmiku Teatrów Wsi Polskiej w Ożarowie, woj. łódzkie. prezentacja spektaklu „Sowi dom”. Komisja artystyczna zakwalifikowała nasze przedstawienie do ogólnopolskiego finału, ale wyjazd nie odbył się z przyczyn finansowych po stronie organizatora,
- 2 września: scenariusz i reżyseria oraz udział aktorów w Narodowym Czytaniu „Ballad i romansów” Mickiewicza w Droszkowie,
- wrzesień – listopad: udział aktorów Teatru Zza boru w spektaklu „Zdarzyło się na Kobelce”, dwukrotna prezentacja w Droszkowie: w plenerze i świetlicy wiejskiej oraz na Zamku w Zaborze,
- 5 listopada: premiera sztuki „Lekcja” E. Ionesco – sala wiejska w Zaborze, połączona z jubileuszem 15-lecia działalności Teatru Zza boru,
- 12-13 listopada: udział Teatru w Przeglądzie Teatrów Amatorskich osób dorosłych „Niepodległa” w Pobiedziskach, woj. wielkopolskie – prezentacja „Lekcji”.

12. Sport, rekreacja i turystyka

Najbardziej prężnym ośrodkiem sportowo-rekreacyjnym w gminie pozostaje kompleks sportowy z boiskami „Moje Boisko – ORLIK 2012” w Zaborze. Kompleks wyposażony jest w boisko ze sztuczną nawierzchnią pozwalającą na uprawianie takich sportów jak: siatkówka, koszykówka, tenis ziemny, speedball oraz piłka nożna. Obiekt wykorzystywany jest przez cały rok. Boiska ze sztuczną nawierzchnią znajdują się również w Droszkowie i Przytoku .

Na terenie kompleksu sportowego w Zaborze znajduje się także boisko z nawierzchnią trawiastą wykorzystywane głównie do gry w piłkę nożną. Boisko to wyposażone jest w szatnię piłkarską wybudowaną z udziałem dofinansowania ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Inicjatorami i organizatorami sportu na terenie Gminy Zabór są także organizacje pozarządowe Gminny Klub Piłki Nożnej LIWNO Zabór, PZW Koło Zabór i Przytok, Lubuskie Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej w Zielonej Górze, Klub Ju-Jitsu "TORA". To dzięki nim w 2022r. w gminie zorganizowano zawody wędkarskie dla dzieci, dorosłych i niepełnosprawnych, Półmaraton w Przytoku, seminaria sztuk walki oraz prowadzono rozgrywki piłki nożnej.

W Gminie Zabór działa klub jeździecki „Lansada” Milsko. Na rozległym terenie wybudowane są trzy stajnie z boksami dla 30 koni oraz hala do ujeżdżania i trenowania koni, oferuje nie tylko padoki i wspaniałe miejsca do jazdy terenowej, ale także krytą ujeżdżalnię. Ośrodek jest organizatorem regionalnych zawodów w skokach przez przeszkody, wpisanych na stałe do kalendarza oraz zawodów we Wszechstronnym Konkursie Konia Wierzchowego.

Od kilku lat w Przytoku funkcjonuje dziewięć dołkowe pole golfowe Przytok Golf & Resort. Integralnym elementem pola golfowego są także stanowiska treningowe, dom klubowy zapewniający gastronomię i noclegi.

Na terenie kompleksu Przytok Golf resort znajdują się korty tenisowe - Przytok Tennis Club, które prowadzą zajęcia z nauki gry w tenisa dla dzieci i młodzieży. Jest hala tenisowa, dwa oświetlone korty ze sztucznej trawy, plażowe boiska do Beach Tenisa i Beach Soccera oraz domek klubowy z barem sportowym i strefa wypoczynku na pole golfowe.

Na terenie gminy turyści mogą korzystać między innymi z trzech oznakowanych szlaków turystycznych:

- 1) trasa czerwona: Nowy Kisielin – Droszków – Zabór – Milsko
- 2) trasa niebieska: Zielona Góra (schronisko PTMS) - Amfiteatr Zielonogórski - Góra Wilkanowska - Ochla - Kiełpin - Zatonie - Niodoradz - Otyń - Bobrowniki - Milsko - Zabór - Przytok - Zielona Góra
- 3) trasa: Zielona Góra- Nowy Kisielin - Łaz - Zabór

Są to szlaki piesze choć w większości nadają się również do pokonania rowerem.

Jedną z podstaw rozwoju turystyki na danym obszarze jest lokalna baza noclegowo-gastronomiczna. W roku 2022 turyści mogli skorzystać 197 miejsc noclegowych, w których świadczą usługi przez cały rok lub sezonowo. Wykaz obiektów świadczących usługi hotelarskie znajduje się na stronie internetowej gminy.

13. Ochrona zdrowia

Podstawową opiekę zdrowotną od 2000r. na terenie gminy prowadzi Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Praktyka Lekarza Rodzinnego Tadeusz Kiwka.

Rok 2022 (szczególnie I kwartał) był jeszcze pod znakiem pandemii Covid -19 i początkowo obowiązywał w przychodniach reżim sanitarny, a do końca roku obowiązywały maseczki w jednostkach Służby Zdrowia, szpitalach i aptekach. Do lutego 2022r. w przychodni w Zaborze prowadzono jeszcze szczepienia na Covid19. W związku z tym, że liczba chętnych do szczepień z czasem malała, (a do przychodni zgłaszali się głównie pacjenci z innych gmin i powiatów), aby nie zaniedbać podstawowych działań statutowych w opiece nad przewlekłe i nagle chorymi poprzez zbyt długie zaangażowanie personelu pielęgniarskiego w program szczepień na COVID, postanowiono zrezygnować ze szczepień.

Rok 2022 w Europie został zdominowany przez inwazję Rosji na Ukrainę. W związku z tym nasz kraj, organizując się oddolnie, przez pomoc samorządów i rządu przyjął setki tysięcy uchodźców z Ukrainy, głównie kobiet z dziećmi i osób starszych. Osoby te często uciekały nagle ze swoich domostw i nie były zaopatrzone w leki na choroby, które były u nich leczone. Nie miały też często informacji i dokumentacji medycznych czy np. dzieci - często nie miały zabranych Kart szczepień. Występowały też problemy w komunikacji z przyczyn językowych. Mimo tych trudności Organizacja Lekarzy Rodzinnych - Porozumienie Zielonogórskie podjęła decyzję że w pierwszych tygodniach wojny (kiedy nie było jeszcze rozporządzeń Min. Zdrowia i NFZ w jaki sposób rozliczać przyjmowanych w Przychodniach uchodźców), lekarze rodzinni z tej organizacji będą przyjmować chorych lub zagrożonych chorobą uchodźców ze Wschodu - nieodpłatnie i bezinteresownie i w miarę w pilnym trybie (nawet bez finansowania z NFZ). Tak też początkowo przyjmowani byli

uchodźcy w Przychodni w Zaborze. W parę tygodni przychodnia bezinteresownie przyjęła ok 23 uchodźców z Ukrainy. Kiedy weszły rozliczenia z NFZ za uchodźców z Ukrainy w całym 2022 w ośrodku udzielono ok 55 porad kolejnym uchodźcom z Ukrainy. Po kilku miesiącach, kiedy uchodźcy dostali zalecenie poszukiwania pracy i zostali zarejestrowani w Urzędach Gminy z nadaniem peselu - rozliczanie porad dla Ukraińców upodobniło się do ogólnych porad i zalecono im zapisywanie się na listy pacjentów lekarzy rodzinnych, dzięki temu przychodnia zyskała jako pacjentów 6 rodzin z Ukrainy.

Dużym problemem dla zaborskiej przychodni w 2022r była znaczna inflacja spowodowana wojną i kryzysem energetycznym. Dla przychodni ogrzewanej kotłownią na węgiel wzrosły koszty ogrzewania na wolnym rynku o ponad 300%. Mimo prób nie można było kupić węgla polskiego po preferencyjnej cenie. Udało się jedynie zrekompensować 60% podwyżki cen węgla dzięki rządowemu programowi wspierającemu jednostki użyteczności publicznej przychodnia uzyskała dofinansowanie do opału. W 2023 roku przychodnia odejście od opalania drogim węglem i nie trzeba będzie opłacać palacza na 1/2 etatu, gdyż Gmina Zabór dokona wymiany ogrzewania budynku na gazowe i może ono być znacznie tańsze niż ogrzewanie węglowe. Oprócz cen węgla, w ośrodku znacznie doskwierał wzrost cen energii elektrycznej, wzrost kosztów paliwa, wzrost kosztów zatrudnienia pielęgniarek i lekarzy, wzrost cen badań diagnostycznych,(np. cena badania USG dla lekarzy rodzinnych wzrosła w ciągu roku o 110% a NFZ zrekompensował tylko połowę tego wzrostu).

W 2022r do Przychodni w Zaborze zapisało się 35 nowych pacjentów, a wypisało się lub zmarło 30 pacjentów. Na koniec 2022r. liczba zapisanych pacjentów wynosiła 1961 osoby. W 2022 r w Przychodni w Zaborze udzielono 6987 porad dla pacjentów – chorych i zdrowych, z tego 995 to były porady dla dzieci i młodzieży do 18 roku życia a 69 porad spośród łącznie wymienionych to były wizyty domowe.

W 2022. w Praktyce Lekarza Rodzinnego w Zaborze pracował 1 specjalista medycyny rodzinnej oraz jako konsultant lekarz Pediatria. Dodatkowo pracował też lekarz po stażu oraz podnajmowano gabinet dla lekarza Stomatologa. Wyzwaniem w tych czasach niedoboru lekarzy jest utrzymanie w Przychodni Gabinetu Stomatologicznego w ramach NFZ i prywatnie oraz utrzymanie zatrudnienia lekarza Pediatri. Wiąże się to jednak z dużymi kosztami zatrudnienia lekarzy i przy takich kosztach prowadzenia Przychodni i inflacji może być trudne utrzymanie w ofercie przychodni Pediatri i Stomatologa.

Przychodnia w Zaborze prowadzi szczepienia dzieci i młodzieży zgodnie z opracowanym przez Ministerstwo Zdrowia i Krajowych Konsultantów Programem Szczepień Ochronnych. W 2022r zaszczepiono 198 osób spośród dzieci i młodzieży na różne obowiązkowe szczepienia. Spośród dorosłych i dzieci w 2022r zaszczepiono 112 osób na szczepienia zalecane, nieobowiązkowe.

W 2022 roku Przychodnia zleciła wykonanie ok.1355 różnych analiz krwi, moczu, kału u 345 osób. Przychodnia posiada też 2 podwykonawców na badania obrazowe - Rtg i USG Medkol i Zakład Verus. W roku 2022 wykonano 330 różnych badań obrazowych dla ok 280 osób. W ostatnim kwartale 2022 r. wszedł ze strony NFZ – budżet powierzony dla lekarzy POZ- czyli finansowanie dodatkowych nowych badań z zakresu specjalistów takie jak Witamina B12, Helikobakter, wymaz z gardła na cito i inne. Jest on obwarowany jednak dużą biurokracją i trudno uzyskać zwrot kosztów za te badania że wielu lekarzy rodzinnych nie zleca ich. Jednak Przychodni w Zaborze udało się w 2022 r zlecić kilka takich badań i uzyskać zwrot kosztów z NFZ.

14. Bezpieczeństwo publiczne

Za bezpieczeństwo publiczne na terenie Gminy Zabór w największym stopniu odpowiada Policja. W strukturach Komendy Miejskiej Policji w Zielonej Górze służbę na terenie Gminy Zabór pełni dwoje funkcjonariuszy. Wyznaczone rejony patrolowania obejmują:

- 1) dzielnica nr 37 - Łaz, Mielno, Milsko, Proczki, Przytoczki, Rajewo, Tarnawa, Wieloblota, Zabór
- 2) dzielnica nr 38 - Czarna, Dąbrowa, Droszków, Przytok.

W 2022 roku na terenie gminy Zabór objętej działaniem Komendy Miejskiej Policji w Zielonej Górze przeprowadzono 539 interwencji, z czego 77 to interwencje domowe, co stanowi 18 interwencji mniej ogółem, niż w 2021 roku i więcej o 17 interwencji domowych. Najbardziej zagrożone miejsca na terenie gminy w roku 2022 przedstawia tabela Nr 27.

Tabela 27. Najbardziej zagrożone miejsca na terenie gminy w roku 2022

L.p.	Miejscowość	Rejon	Zdarzenie
1	Zabór	przy przystanku PKS oraz pobliskich sklepów	zakłócenia porządku publicznego, spożywanie alkoholu w miejscu niedozwolonym
2	Droszków	Rejon skweru przy ul. Dębowej	zakłócenie porządku publicznego, spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych,
3	Przytok	Okolice sklepu „Lewiatan	zakłócenie porządku publicznego, zaśmiecanie, spożywanie alkoholu w rejonie sklepu
4	Milsko ,Łaz	Rejon sklepów w poszczególnych miejscowościach	spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych – zagrożenia występujące okresowo (w szczególności w okresie wiosenno-letnim).

Na terenie gminy Zabór znajdują się także akwenty wodne m. in. Jezioro Liwno w Zaborze, jezioro w Droszkowie, „dzikie“ kąpielisko w Tarnawie, „Wapnianki“ stąd w sezonie letnim w powyższe miejsca kierowane są służby prewencyjne, w celu kontroli w/w miejsc, co pozwala na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa społeczeństwa oraz zapobieżenie ewentualnym zdarzeniom kryminalnym bądź niebezpiecznym wypadkom np. utonięciom.

Dzielnicowi z Komisariatu I Policji ściśle współpracują ze Strażą Leśną oraz Strażą Rybacką pełniąc wspólne służby na terenie Gminy Zabór, w trakcie których kontrolują m.in. tereny leśne oraz wodne celem zapobiegania i wykrywania przestępstw.

Ponadto realizowanych jest szereg działań prewencyjnych, mających na celu zwiększenie poczucia bezpieczeństwa zarówno mieszkańców jak i wypoczywających nad wodą turystów

W 2022 roku na terenie gminy Zabór stwierdzono 49 czyny przestępcze. Z przeprowadzonej analizy wynika, że jest to spadek w porównaniu do roku 2021 o 14 przestępstw.

Dokonując analizy zdarzeń zaistniałych na terenie poszczególnych sołectw w roku 2021 oraz roku 2022, uzyskano dane obrazujące geografie przestępczości w siedmiu głównych kategoriach przestępstw. Ilość stwierdzonych przestępstw w 7 głównych kategoriach wynosi 29, co stanowi spadek o 2 przestępstwa w stosunku do 2021 roku.

Tabela 28. Przestępstwa na terenie Gminy Zabór w siedmiu kategoriach.

I.p.	Wyszczególnienie	ROK 2021	Rok 2022	WROST /SPADEK
1	Kradzież	13	16	+3
2	Kradzież z włamaniem	11	7	-4
3	Uszkodzenie mienia	4	3	-1
4	Bójki, pobicia	0	0	0
5	Rozbój	0	0	0
6	Uszkodzenie ciała	3	1	-2
7	Kradzież pojazdu	0	2	+2

W 2023 roku, zgodnie z założeniami Komendanta Miejskiego Policji w Zielonej Górze, który za priorytet przyjął zwiększenie poziomu poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców powiatu zielonogórskiego, w tym gminy Zabór, a także ograniczenie przestępczości w siedmiu podstawowych kategoriach i bezpieczeństwa w ruchu drogowym - kontynuowane będą działania na terenie gminy Zabór

Analizując liczbę wypadków drogowych stwierdzonych na terenie powiatu zielonogórskiego - nastąpił ich spadek z 99 w 2021 roku do 84 w roku 2022.

Liczba ofiar śmiertelnych wypadków drogowych na drogach powiatu zielonogórskiego wzrosła w porównaniu do roku 2021 - o 1 osobę (6 ofiar), natomiast liczba osób rannych wyniosła 65 i jest to spadek o 5 osób. Na terenie gminy Zabór w roku 2022 - nie odnotowano wypadków, ze skutkiem śmiertelnym.

Przekroczenie dozwolonej prędkości: Wieloblota – 9, Droszków – 7, Czarna -7, Zabór – 2, Przytok – 3, Wieloblota – 12, Zabór – 2.

Od września 2016 roku działa **Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa**, dzięki której mieszkańcy mogą anonimowo wskazać miejsca, które według nich są zagrożone. Narzędzie to służy głównie poprawie bezpieczeństwa mieszkańców. Dzięki funkcjonowaniu wskazanego narzędzia zielonogórska Policja otrzymuje szereg sygnałów przekazywanych przez mieszkańców, które następnie wykorzystywane są podczas dyslokowania patroli oraz ich zadaniowania - zgodnego z oczekiwaniami społecznymi

Na terenie gminy Zabór w 2021 roku odnotowano 25 zgłoszeń mieszkańców, natomiast w analogicznym okresie 2022 roku, takich zgłoszeń odnotowano 61, co stanowi wzrost aktywności mieszkańców o 144 %

Aplikacja mobilna "Moja Komenda"

Jest to narzędzie, które zapewnia każdemu użytkownikowi szybki dostęp do informacji o adresach i numerach telefonów obiektów policyjnych oraz kontakt ze wszystkimi dzielnicowymi na terenie kraju. Aplikacja została przygotowana z myślą o osobach, które kontaktują się z Policją w sytuacjach innych, niż te bezpośrednio zagrażające życiu lub zdrowiu.

14. Ochrona Przeciwpożarowa

W roku 2022 zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej na terenie Gminy Zabór realizowane były przez jednostkę OSP w Zaborze oraz OSP w Łazie wspomagane przez Państwową Straż Pożarną w Zielonej Górze.

Ochotnicza Straż Pożarna w Zaborze w roku 2022 wzięła udział w 84 działaniach ratowniczych z czego 24 do pożarów, 57 do miejscowych zagrożeń, 3 do alarmów fałszywych.

OSP Zabór wspomagała swoim udziałem: festyn charytatywny na rzecz chorej Ewy, Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy, obchody Dnia Dziecka w Przytoku, Dożynki Gminne w Miłsku, zabezpieczała uroczystość Bożego Ciała w Zaborze, zabezpieczała mistrzostwa w kolarstwie szosowym, zabezpieczała półmaraton w Przytoku, zorganizowała "Mikołajki" dla dzieci z wesołym ubieraniem choinki, tradycyjnie odwiedzała i polewała domostwa w miejscowościach naszej gminy w "Lany Poniedziałek", które zawsze przyjmowane się z dużą aprobatą mieszkańców, odwiedzała dzieci w przedszkolu i młodzież Szkoły Podstawowej w Zaborze, w ramach propagowania bezpieczeństwa i profilaktyki p-poż., prowadziła działania prewencyjne, oraz organizowała pokazy sprzętu i umiejętności strażaków OSP, uzupełniała wodę w zbiorniku wodnym w Zaborze, dzięki posiadanej łodzi i wykwalifikowanych motorowodniaków, uczestniczyła w akcji oczyszczania rzeki Odry, oraz wspomagała służby policyjne w poszukiwaniu zaginionej osoby.

W roku 2022 ochotnicy z OSP Zabór uzupełniali swoje kwalifikacje poprzez szkolenia:

- kurs kwalifikowanej pierwszej pomocy ukończyło - 5 druhów
- kurs motorowodny ukończyło - 4 druhów

Liczba czynnych druhów biorących udział w działaniach ratowniczych to 20 osób, w tym 2 kobiety. Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza OSP Zabór liczy 12 osób.

W roku 2022, ze środków gminy, oraz uzyskanych w ramach realizowanych projektów jednostka OSP Zabór pozyskała dodatkowe wyposażenie w sprzęt i umundurowanie strażackie: ubranie specjalne 2 kpl., dmuchawa do liści, mostki przejazdowe, wysokościowe szelki bezpieczeństwa, mundury koszarowe, torbę R1. Wykonano również drobne prace remontowe w budynku remizy, oraz na zewnątrz.

Ochotnicza Straż Pożarna Łaz w roku 2022 wyjechała do działań 12 razy z czego: 7 do pożarów, 4 do miejscowych zagrożeń, 1 do alarmów fałszywych. Wyjazdowość OSP Łaz w 2022 wynosiła 100%.

W roku 2022 Ochotnicza Straż Pożarna Łaz pozyskała dwa samochody w tym GBA i SLOP dzięki czemu od kwietnia

została włączona do udziału w akcjach ratowniczo-gaśniczych na terenie Gminy Zabór. Ponadto w minionym roku OSP wsparła Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy, zabezpieczała wyścig Mistrzostwa w kolarstwie szosowym, zabezpieczała obchody Święta Województwa Lubuskiego w Zaborze oraz brała udział w inicjatywach oddolnych organizowanych na terenie gminy takich jak festyn charytatywny, dożynki, zabezpieczała uroczystość Bożego Ciała w Przytoku. Jednostka przeprowadziła również ćwiczenia ewakuacyjne na terenie Niepublicznego Przedszkola "Zielona Nutka" w Zaborze.

Druhowie OSP Łaz przeprowadzili 12 warsztatów z Pierwszej Pomocy, między innymi w Szkołach, przedszkolach, piknikach, festynach. OSP Łaz zorganizowało coroczny festyn na rzece Odrą - "Bezpieczne Wakacje" mający na celu uświadomienie społeczeństwa w tym dzieci i młodzieży o zagrożeniach w czasie wakacji i nie tylko. Podczas festynu przeprowadzono pokazy ratownictwa na wodzie jak i na lądzie oraz przeprowadzono szkolenie z pierwszej pomocy przez wykwalifikowanych ratowników. W festynie udział wzięło 7 zaproszonych jednostek, PSP z JRG2 w Zielonej Górze oraz WOPR Zielona Góra.

Liczba ratowników OSP ŁAZ biorących czynny udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych to 28 osób w tym 6 kobiet. Ratownicy posiadają podstawowe szkolenia niezbędne do udziału w akcjach ratowniczych oraz inne kwalifikacje dodatkowe. Druhowie OSP Łaz cały czas podnoszą swoje kwalifikacje poprzez wszelakiego rodzaju szkolenia. W szeregach jednostki znajduje się między innymi: 3 ratowników medycznych, 4 strażaków PSP, 2 ratowników WOPR, 14 ratowników KPP, 6 dowódców

OSP Łaz posiada jedyny w gminie defibrylator na terenie Gminy Zabór, pozyskany ze środków zewnętrznych. Środki zewnętrzne jakie pozyskała OSP Łaz w roku 2022 to: Urząd Marszałkowski 24.000zł, NFOŚiGW 12 000zł, Związek OSP RP 250 zł, PSP dla OSP poza KSRG 4 880zł, inne 8 500zł.

Jednostka OSP nie posiada działki, własnej remizy ani miejsca, w którym bezpiecznie mogłaby składować pozyskany sprzęt. Samochody biorące udział w akcjach ratunkowych stoją niezabezpieczone na prywatnej posesji naczelnika jednostki. Samochody i sprzęt znajdujący się na ich wyposażeniu narażony jest na kradzież oraz destrukcję spowodowaną warunkami atmosferycznymi. Ratownikom OSP Łaz brakuje środków ochrony indywidualnej w tym, hełmów, butów, mundurów bojowych, kominiarek co ogranicza ilość ratowników mogących brać udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych.

W roku 2022 Gmina Zabór poniosła wydatki na funkcjonowanie Ochotniczych Straży Pożarnych w łącznej wysokości 166 741,38 zł tj. o 59% więcej niż w roku 2021.

15. Aktywność obywatelska

Gmina Zabór nie posiada instytucji, której zadaniem byłoby wychodzenie do mieszkańców z różnymi pomysłami i inicjowanie przedsięwzięć służących lokalnej społeczności. Od wielu lat działaniem tym w gminie zajmują się organizacje pozarządowe oraz jednostki pomocnicze. W roku 2022 krąg organizacji funkcjonujących na terenie gminy poszerzył się o 4 organizacje: *Stowarzyszenie Pasjonatów Drzew*, *Koło Gospodyń Wiejskich Droszków*, *Koło Gospodyń Wiejskich w Dąbrowie „Złote Dęby*, *Stowarzyszenie Bachus Team Zielona Góra*. Łącznie na terenie gminy istnieje 34 organizacji pozarządowych, które skupiają około 1000 członków. Organizacje prowadzą szeroką działalność m. in. w zakresie upowszechnienia kultury fizycznej i sportu, ekologii i ochrony zwierząt, edukacji oświaty i wychowania, profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi, osób w wieku emerytalnym, osób niepełnosprawnych.

16. Zakończenie

Przygotowany dla Państwa „Raport o stanie Gminy Zabór za rok 2022” jest opisem stanu faktycznego Gminy. Myślę że w trakcie debaty, która się odbędzie podczas sesji Rady Gminy Zabór, wyjaśnione zostaną kwestie niezrozumiałe lub nieujęte w Raporcie, czy niejasno opisane. Będę Państwu wdzięczny za wszelkie uwagi i sugestie. Chciałbym, aby ta dyskusja przyczyniła się do jeszcze lepszego funkcjonowania naszego samorządu w przyszłości i stała się atrakcyjnym miejscem dla potencjalnych inwestorów współdecydujących o rozwoju naszej gminy. Gmina Zabór jest dla wszystkich mieszkańców i każdy z nas ma prawo do rzetelnej informacji o jej stanie.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców, w roku 2022 w gminie podejmowano wiele przedsięwzięć w celu poprawy warunków życia. Na uwagę zasługuje długo oczekiwana Rozbudowa ul. Witosa we Zaborze wraz z budową odwodnienia i oświetlenia drogowego oraz rozbudowa ul. Akacyjowej i ul. Leśnej w Zaborze, Przebudowa ul. Źródlanej w Droszkowie, Wzmocnienie nawierzchni drogi powiatowej Nr 1028F na odcinku Miłsko – Dąbrowa”–zrealizowanej przez Powiat Zielonogórski przy udziale Gminy Zabór oraz Kompleksowa modernizacja oświetlenia drogowego w Gminie Zabór w ramach –LRPO.

Wyzwania Gminy Zabór są duże, ale również oczekiwania mieszkańców są coraz większe. W sposób strategiczny i przemyślany dążymy do ich realizacji, starając się jednocześnie pamiętać o utrzymaniu urokliwego, wiejskiego charakteru naszej Gminy.